

Jože VOLFAND

osebnost mojega kraja

Avtorice:

Lucija DEŽAN, 8.a
Samanta HADŽIĆ ŽAVSKI, 8.a
Zala IRGOLIČ, 8.a

Mentorica:

Jana DRAKSLER, prof. mat. in fiz.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, marec 2007

KAZALO

	stran
KAZALO SLIK	3
POVZETEK	4
UVOD	5
OTROŠTVO	6
ŠTUDIJ	12
SLUŽBOVANJE	21
BIBLIOGRAFIJA	47
NAGRADE IN PRIZNANJA	48
DRUGI O JOŽETU VOLFANDU	50
ZAKLJUČEK	60
ZAHVALA	61
VIRI IN LITERATURA	62

KAZALO SLIK

slika številka

- 1 JOŽE VOLFAND (2004)
- 2 RAZISKOVALKE PRI DELU (2007)
- 3 OČE IN MATI (1949)
- 4 STEKLARSKO NASELJE HRASTNIK
- 5 DOMAČA HIŠA
- 6 DANAŠNJA PODOBA »IGRIŠČ«
- 7 NOGOMETNO MOŠTVO (1954)
- 8 NAVIHANEC S PRIJATELJEM JOŽETOM (1958)
- 9 V ČETRTEM RAZREDU (1955)
- 10 S SESTRICNAMI (1954)
- 11 DRUŽINA NA BRATOVI POROKI (1959)
- 12 NA HRASTNIŠKEM GRADU PRED ODHODOM »V SVET« (1958)
- 13 NA OBVEZNIH VAJAH PLAVANJA NA RABU (1962)
- 14 LIST S PRIPRAVE (1963)
- 15 NA DELOVNI BRIGADI (1960)
- 16 »ŠMINKER« NA MORJU (1963)
- 17 SAM NA TRIGLAVU (1961)
- 18 STARŠA Z VSEMI SINOVI (1967)
- 19 KOT ČLAN KOMISIJE NA NAŠI BESEDI (1975)
- 20 MED PODELJEVANJEM NAGRAD NA NAŠI BESEDI (1975)
- 21 PRVA ŠTEVILKA REVIFE OBRAZI (1969)
- 22 ČLANEK IZ AMERIŠKEGA ČASOPISA (1969)
- 23 OB NASTOPU SLUŽBE NA NOVEM TEDNIKU IN RADIU CELJE (1971)
- 24 MED VODENJEM OKROGLE MIZE (1973)
- 25 MED VODENJEM POSVETOVANJA O SLOVENSKEM FILMU (1973)
- 26 CELJE JE ZAŽIVELO S TEDNOM DOMAČEGA FILMA (1974)
- 27 MEHIŠKI ČASOPIS UNOMASUNO O OBISKU (1978)
- 28 MODERATOR MED ODDIHOM (1976)
- 29 V PULIJU, KI JE POSTAL NJEGOV »ZAŠČITNI ZNAK« (1978)
- 30 UTRINEK Z RAZSTAVE HORTIKULTURA 80 (1980)
- 31 KOT ODGOVORNI UREDNIK DELA (1986)
- 32 IRAŠKA NOVINARSKA DOVOLILNICA (1988)
- 33 NA FRONTI (1988)
- 34 POT V ŠTAB NA FRONTI (1988)
- 35 INTERVJU Z MINISTROM ZA INFORMACIJE (1985)
- 36 RAZGOVOR Z DR. JANEZOM DRNOVŠKOM NA 1. CELJSKEM VEČERU (1990)
- 37 DR. FRANJO TUĐMAN IN MILAN KUČAN – GOSTA CELJSKEGA VEČERA (1991)
- 38 ZADOVOLJNI OBISKOVALCI 10. CELJSKEGA VEČERA (1991)
- 39 NASLOVNICA PRVEGA KATALOGA (1991)
- 40 DEL IZDANIH KNJIG IN PUBLIKACIJ (2007)
- 41 PRVI PROSTORI NA MARIBORSKI CESTI (1992)
- 42 MED VODENJEM ENEGA OD POGOVOROV (2002)
- 43 MED RAZGOVOROM Z ŽUPANI (2007)
- 44 CIRIL ZLOBEC – PRVI DOBITNIK ZLATNIKA POEZIJE (2005)
- 45 MED OBUJANJEM SPOMINOV (2006)
- 46 V GRČIJI (1974)
- 47 NED OBISKOM V AFRIKI (1980)
- 48 VNUKINJE – UMETNICE (2004)
- 49 DEL NJEGOVIH KNJIŽNIH IZDAJ
- 50 PRIZNANJE OSVOBODILNE FRONTE
- 51 RED DELA S SREBRNIM VENCEM
- 52 MED OBISKOM V FIT MEDII (2007)

POVZETEK

Jože Volfand se je rodil v Hrastniku, a je že s prihodom na celjsko Učiteljišče v Celju pognal korenine, ki so se bogato razrasle.

S svojimi akcijami, s katerimi skuša oživiti mestni utrip Celja in poskrbeti za njegovo prepoznavnost doma in v tujini, se je zapisal med pomembne Celjane tako na kulturnem kot na gospodarskem področju.

Mnoge njegovih akcij so sčasoma prerasle občinske meje in postale odmevne v Sloveniji in celo širše.

Od Naše besede, akcije v kateri so se učenci in dijaki predstavili s svojimi dramskimi dosežki, Tedna domačega filma, ki je bil eden največjih filmskih festivalov v nekdanji Jugoslaviji, na katerem so filmski ustvarjalci zaživel z gledalci, do prestižne Veronikine nagrade – nagrade za najboljšo pesniško zbirko v Sloveniji v preteklem letu, ki jo podeljuje mesto Celje.

Vmes pa mnogi debatni večeri, na katerih so z vrhunskimi strokovnjaki odpirali aktualne probleme vsakdanjika.

Z vsemi temi akcijami skuša obogatiti dogajanje v Celju, posebno pozornost pa namenja ohranjanju zgodovinskega spomina, ki ga želi v pisani obliki ohraniti za bodoče rodove.

Vse to je delo Jožeta Volfanda, ki še vedno kuje načrte za razvoj in prepoznavnost mesta Celja. Zato lahko brez sramu rečemo, da je Jože Volfand človek, ki je Celju in Celjanom veliko dal.

slika 1: JOŽE VOLFAND (2004)

UVOD

Tudi letos smo želele nadaljevati s sklopom nalog Osebnost mojega kraja, ki jih na naši šoli predstavljamo že kar nekaj let.

Ideja, da predstavimo življenje in delo g. Jožeta Volfanda, se je porodila naši mentorici, ko je v reviji Dobro jutro prebrala intervju z njim.

Po uvodnih formalnostih, ki jih je opravila naša mentorica, smo se lotile dela. Pri delu smo se seznanile z različnimi metodami raziskovalnega dela:

- intervjuvanje
- anketiranje
- zbiranje literature in slikovnega materiala
- prebiranje literature in urejanje zbranega gradiva
- fotografiranje
- delo v knjižnici
- delo z računalnikom

Po uvodnih informacijah smo predvidevale, da je vpliv g. Jožeta Volfanda na dogajanja v Celju precejšen in da je njegov doprinos k razvoju kulturnega življenja Celja in Celjanov dovolj velik, da si zasluži predstavitev kot osebnost mojega kraja.

Mnoge njegove znance, prijatelje in sodelavce smo poprosile za pomoč pri oblikovanju njegove življenjske zgodbe. Odzvali so se v velikem številu in tako dodali košček v življenjski mozaik g. Jožeta Volfanda. Malo smo bile razočarane, saj nam niti g. Janez Drnovšek niti g. Milan Kučan, oba nekdanj gosta Celjskih večerov, nista zaupala svojih spominov.

Naša predvidevanja, da si g. Jože Volfand zasluži mesto med osebnostmi mesta Celja, so se izkazala za pravilna, saj smo ugotovile, da se je s svojim delom globoko zarisal v celjski mozaik. Njegov doprinos k prepoznavnosti Celja v širšem, tudi mednarodnem prostoru, je tako velik, da bo ime Jože Volfand za vedno zapisano v zgodovini našega mesta.

slika 2: RAZISKOVALKE PRI DELU (februar 2007)

OTROŠTVO

Jože Volfand se je rodil 8. novembra 1944 v Hrastniku kot Jože Wohlfond. Bil je četrti otrok Viktorja in Angele Marije, rojene Grum. Oče Viktor (rojen 27. 2. 1910) je prišel v hrastniško dolino kot steklarski delavec, pihalec. Spoznal je mlado Angelo Marijo (rojeno 13. 1. 1918) iz znane steklarske družine Grum in že leta 1934 (1. aprila) sta se poročila. Oče je opravljal delo steklopihalca, mati pa je gospodinjala. V zakonu so se jima rodili štiri sinovi: Edi Viktor 11. septembra 1934, Viktor 18. junija 1937, Alfred 13. januarja 1942 in Jože 11. novembra 1944.

slika 3: OČE IN MATI (1949)

Živeli so v spodnjem delu Hrastnika, v koloniji – naselju, kjer so stanovali steklarski delavci. V zgornjem delu Hrastnika so živeli rudarski delavci.

slika 4: STEKLARSKO NASELJE V HRASTNIKU

Jože se spominja, da so bila vedno prisotna nesoglasja med prebivalci spodnjega in zgornjega dela Hrastnika.

Stanovali so v hiši z več stanovanji. Gospa Marija Lea Wohlfond, Jožetova svakinja, se takole spominja njihovega doma: »Zgodilo se je nekega lepega poletnega dne, ko sem prvič stopila čez prag njegovega doma. Slika kuhinje še danes plava v mojem pogledu. Ozek prostor je bil pred menoj. V njem ob steni stisnjena majhna miza z dvema stoloma in nad mizo polička z radiom. Ob nasprotni steni ozka kuhinjska omara – »kredenca«, v levem kotu pri vratih »lavor« z vodo, desno v kotu grobo zidan štedilnik s svetlečo obrobo...«

slika 5: DOMAČA HIŠA

Otroštvo, ki ga je preživel v Hrastniku, je bilo lepo, čeprav skromno. Spominja se, da igrač niso imeli, imeli pa so dvorišče, gozd, bližnji grič...

slika 6: DANAŠNJA PODOBA »IGRIŠČ«

Igre, ki so se jih igrali, so danes že skoraj izumrle. To so bile štumpas (podobno kot slepe miši), zemljo krast, pa seveda nogomet. Jože je bil član pionirske nogometne ekipe pri NK Bratstvo Hrastnik, kjer je igral levo krilo.

slika 7: NOGOMETNO MOŠTVO (1954)
(lastnik fotografije je g. Jože Premec, Hrastnik;
Jože je prvi z desne v drugi vrsti)

Veliko se je družil s prijatelji. Ena njegovih velikih ljubezni pa je bil kino. Televizije niso imeli in kinopredstave so jim »predstavljale svet«. Žal je bilo doma malo denarja in si filmov ni mogel ogledati tako pogosto, kot je želel. Spominja se, da so bili ljudje v Hrastniku dobrega srca. Ko so s prijatelji, bilo mu je dvanajst let, stali pred kinodvorano in se pogovarjali o predstavi, ki bi si jo radi ogledali, je Jože žalostno ugotavljal, da nima denarja, da bi šel v kino. Njihov pogovor je slišala neka gospa, ki je slučajno bila na oknu. Poklicala ga je in mu z balkona vrgla denar, da si je predstavo lahko ogledal. Za to ji je bil zelo hvaležen.

Mali Jože je s svojo prisrčnostjo in razigranostjo navdušil tudi ženske iz kolonije in prijavile so ga na avdicijo za prvi slovenski film o Kekcu za vlogo Kekca, saj bi jim veliko pomenilo, da bi nekdo »iz kolonije« uspel pri filmu. Udeležil se je avdicije. Bilo je zelo zanimivo, izbran pa ni bil.

slika 8: NAVIHANEC S PRIJATELJEM JOŽETOM (1958)
(lastnik fotografije je g. Jože Premec, Hrastnik; Jože je na desni)

Oblečeni so bili skromno, jedli pa so trikrat na dan. Njegov osnovnošolski zajtrk je bil divka in kruh (vsak dan). Bil pa je velik ljubitelj sladkarij. Zato so ga prijatelji klicali Čokor.

Osnovno šolo in kasneje nižjo gimnazijo je obiskoval v Hrastniku. Ves čas je bil odličen učenec.

slika 9: V ČETRTEM RAZREDU (1955)
(Jože je prvi z leve v drugi vrsti)

V šoli je sodeloval pri dramskem krožku, sodeloval pa je tudi pri amaterski gledališki skupini v Domu Svoboda II, kjer je bila zelo aktivna tudi ena od njegovih tet.

slika 10: S SESTRICNAMI (1954)

Bratje so se, tako kot oče, zaposlili v Steklarni Hrastnik. Dva sta postala steklopihalca, eden pa orodjar.

slika 11: DRUŽINA NA BRATOVI POROKI (1959, Jože je drugi z leve v drugi vrsti)

Najmlajši pa je s svojo pridnostjo, bistrostjo in vztrajnostjo nizar uspehe v šoli in na drugih področjih, zato so se v občini Hrastnik odločili, da mu dajo štipendijo (1500 takratnih dinarjev), da postane učitelj, saj je v občini takrat primanjkovalo učiteljev.

slika 12: NA HRASTNIŠKEM GRADU PRED ODHODOM »V SVET« (1958)

ŠTUDIJ

Leta 1959 je na pobudo hrastniških občinskih mož, ki so mu dodelili štipendijo, prišel v Celje na Učiteljišče. Tudi kot dijak je ostal marljiv in aktiven.

Sam se takole spominja prihoda v Celje: »Leta 1959 sem iz revirjev, ki so ozki in utesnjeni, prišel v Celje na učiteljišče. In že to, da sem nekako prišel na sonce, na odprto območje, je v meni nekaj premaknilo.« (Dobro jutro, 9. september 2006)

Ko je postal srednješolec, je imel zaradi svojega priimka zelo slab občutek, saj je priimek germanskega izvora, to pa so bili naši okupatorji. Že profesorji so na učiteljišču priimek pričeli pisati z V (in ne W), sam pa je potem poskrbel še za uradno spremembo na občini – tako je postal Jože Volfand. Istočasno so priimek spremenili tudi mati in dva brata.

V razredu, v katerem so bili le trije fantje, je bil zelo priljubljen. Takole obuja spomine nekdanja sošolka, ga. Helena Luževič: »Kot sošolec je bil izredno priljubljen, vedno dobre volje in nasmejan. Bil je tisti v razredu, okoli katerega smo se zgrnili in poklepetali, če nam je bilo lepo ali pa smo bili zaskrbljeni pred šolskimi nalogami.«

slika 13: NA OBVEZNIH VAJAH PLAVANJA NA RABU (1962)
(lastnica fotografije je ga. Antonija Mešl, Celje; Jože je prvi z leve)

Njegova nekdanja profesorica angleškega jezika, ga. Danica Rihter, se spominja, da je bil priden in marljiv dijak, ki je izstopal tako po znanju kot po prijateljskih vezeh, predvsem pa je slovel po svojih lepih govorih, ki se jih še danes z veseljem spominja.

Sošolka, ga. Zinka Hadžić, pa se spominja, da so ga, predvsem njegov dar govora, pogosto »uporabili« tudi za druge namene: »... Profesorje smo radi

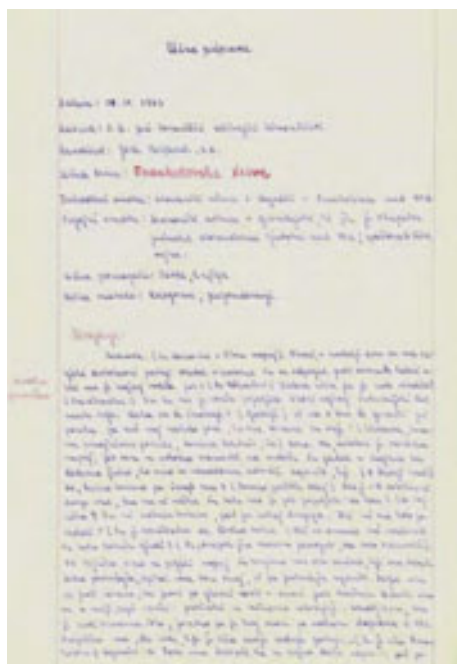
pričakali s petjem, kar nas je včasih rešilo tudi spraševanja, ki takrat seveda še ni bilo napovedano. Večkrat pa nam je pri tem pomagal Jože in se s svojim prijetnim, umirjenim glasom in lepim govorom opravičil v imenu celega razreda. Ja, lepa beseda lepo mesto najde! Tudi to pravilo je takrat še držalo.

Dar govora smo pri Jožetu občudovali tudi pri pouku. Tudi če mu kakšno vprašanje slučajno ni bilo »ravno pisano na kožo«, se je znašel in ga je dar govora in dobro razmišljanje rešilo, ko je v svoji značilni drži – z rokami, sklenjenimi pred seboj s prekrizanimi palcema – začel o stvari prepričljivo govoriti in mimogrede speljal snov na njemu znan teren....«

Bil pa je tudi dober športnik. Še vedno je rad igral nogomet, predvsem pa se je na nogomet in na vse, kar je bilo povezano z njim, dobro spoznal.

V tistem času je Radio Ljubljana pričel z oddajo Spoznavajmo svet in domovino, ki je bila ena prvih radijskih oddaj v živo. To je bila oddaja, v kateri so udeleženci v studiu odgovarjali na vprašanja z določenega področja. Jože je z zanimanjem poslušal oddaje in ker se je sam zelo dobro spoznal na šport, predvsem na nogomet, se je prijavil na tekmovanje s področja o nogometu. V prvem delu mu je šlo zelo dobro in uvrstil se je v drugi krog tekmovanja. V drugem krogu so bila vprašanja zahtevnejša in ni mu šlo več tako dobro kot prej. Izpadel je v drugem krogu in dobil tolažilno nagrado.

Svoje šolske obveznosti je opravljal vzorno in še danes hrani pripravo na enega svojih obveznih nastopov, ki so jih imeli kot dijaki učiteljišča. Priprava na uro, v kateri je obravnaval Frankolovske žrtve, je res skrbno pripravljena. Sam se spominja, da je za to pripravo porabil veliko časa, saj je sam obiskal kraj dogajanja in se pogovarjal z ljudmi, ki so vojne grozote preživeli.

slika 14: LIST S PRIPRAVE (1963)

Aktivno je sodeloval tudi pri mnogih akcijah v šoli in izven nje. Kot brigadir je sodeloval na delovni akciji, bil je član dramskega krožka, ukvarjal se je z literaturo...

Po končanem prvem letniku učiteljišča se je z nekaterimi srednješolskimi prijatelji odločil, da preživi »delovne počitnice«. Odpravili so se v delovno brigado v Predejano ob bolgarski meji. Tam so en mesec pomagali pri obnovi domovine Jugoslavije in gradili cesto. Na ta mesec udarniškega dela ima še danes lepe spomine.

slika 15: NA DELOVNI BRIGADI (1960)

V srednješolskem obdobju je veliko pisal, tako pesmi kot prozo. Pisanje pesmi je kasneje opustil, a so nekatere ohranjene v Učiteljiščniku, glasilu dijakov celjskega Učiteljišča, pri katerem je bil med uredniki. Izbrale smo dve med objavljenimi pesmimi (Učiteljiščnik, 1961).

JESEN

Rjavo morje, povsod
šumeče listje pod nogami
in – solze v očeh
to je –
j e s e n...

CIKLAMNI

O, poznam ciklamne.
Orfej in Atena me objemata
in jaz se bojim, da to niso le sanje.

Potem bi se vrbine veje še bolj sklonile k tlom.

-Poslušaj, draga: Šepetanje pomladi se čuje –
in vsak dan bližja mi je pesem vetra.

(Ne poznam tvojih ciklamnov –
a dovoli,
da kane nanje moj poljub!)

Veš, draga – še nisem poljuboval pravih ciklamnov,
zato, zato težko verjamem – vanje...

slika 16: »ŠMINKER« NA MORJU (Crikvenica,1963)

Že kmalu se je bolj kot pisanju pesmi posvetil pisanju proze. Tako je leta 1961 poslal »zgodbo svoje mladosti« na literarni natečaj revije Mladina in z njo osvojil prvo mesto in denarno nagrado. Ta del mladosti je zaznamoval tudi oče, ki se z družino ni veliko ukvarjal in se z otroki ni nikoli pogovarjal, saj je prepogosto svoje spomine in travme na partizanska leta, ko je bil tudi ranjen, utapljal v alkoholu. Takole je opisal svojo zgodbo oziroma zgodbo svojega očeta:

»Njegovo življenje

Bilo je v začetku avgusta.

Hodila sva molče in počasi. Sonce se je bližalo svojemu počitku in le tu in tam so se skozi veje zelenih, zaradi lahnega vetra šumečih dreves, prikazali svetli žarki.

On je bil lovec in me je povabil, naj grem z njim v gozd, rekoč, da greva »na srnjaka«. Privolil sem, saj nisem imel mnogo dela. Da, včasih sem res pogledal v knjige, ki v počitnicah kaj prav pridejo, drugače pa sem lenaril.

Na ramenih je nosil dvocevko, okrog trebuha je imel privezan pas z naboji. Tudi nahrbtnik je nosil. Njegov zelen klobuk, ki ga je spremljal ob največjih praznikih in na lovu, je bil že star in oguljen ter poln lovskih značk, ki so predstavljale razne gozdne živali. Njegovi lasje so bili že nekoliko sivi. Ves obraz je kazal človeka, ki je v življenju okusil marsikatero grenko uro. Oblečen je imel temnorjav jopič, usnjene kratke hlače, obut pa je bil v težke gozzerice z gumijastimi podplati. Nekoliko je šepal. Pred dvema letoma je pomagal bratu spravljati drva. Veja mogočnega hrasta, ki sta ga prežagala, ga je oplazila. Bil je ves polomljen: V bolnišnici se je zdravil več kot pol leta. Vse se je pravilno zacelilo, le noga je ostala krajša.

Prehodila sva šele kos poti, ki se je največ vila navkreber.

Ko sva stopala med njivami, se je on hitro ozrl okrog. Zdajci mi je pokazal z roko proti gozdu. Ob robu je skakljaj zajec. Nekaj časa sva ga opazovala, nato je on plosknil z rokami in zajec je v divjem tempu zdirjal v zavetje dreves. Nasmehnil se je. Pot sva nadaljevala.

Po rodu je bil Hrvat. Njegov oče, ki je bil velik pijanec, se je kaj malo brigal za družino. Vsa bremena so ležala na materinih plečih. On, najstarejši, dva brata in sestra so živeli življenje brez ljubezni, dobrote in lepe mladosti. Vzgajali so se vsak zase.

On ni hodil v šolo. Potepal se je po okoliških vaseh, pomagal ljudem in tako nekaj zaslužil. Ko mu je bilo štirinajst let, mu je umrl oče. Preselili so se v Slovenijo in tu se je njegova mati drugič poročila. Še otrok je šel v tovarno in začel delati. Rad je zahajal v družbo in tako se je navadil pijače. To ni motilo mladega šestnajstletnega dekleta, da se ne bi vanj zaljubila, saj sicer res ni bil napačen. Kmalu sta se poročila in ni trajalo dolgo, ko se jima je rodil prvi otrok – sin.

Sedla sva na mah. Vzdihtnil je.

»Precej naporno, ali ne?«

»Tako, malo!« sem odgovoril.

Iz nahrbtnika je vzel precejšen kos kruha in sira. Ponudil mi je.

»Hvala, nisem lačen.«

Nato se je sam spravil na jed.

Prisluškoval sem čivkanju ptic in rahlemu šumenju zelenih listov. Naslonil sem se na mlado bukev in začel gledati v nebo. Sonca ni bilo več. Kadar sem gledal to sinjemodro, z rdečimi in belimi oblački posejano nebno planjavo, sem se počutil zelo majhnega in samega. Ne vem, zakaj. Zaprl sem oči.

Še preden je izbruhnila druga svetovna vojna, se mu je rodil drugi sin. Z ženo je postajal surov. Ko je izbruhnil najstrašnejši trenutek človeštva, ko so bojazljivci pričeli moliti po cerkvah, ko se je napredna zavest nekaterih narodov postavila po robu hitlerjevskim okovom, ko so začeli peti smrtni spev ljudskim množicam nemški mitraljezi, letala, granate – za kos zemlje – ko se je v gozdovih zlivala v ta spev partizanska pesem, kriki in strah otrok, ki so jokali za očetom, materjo, solze

žena, ubogega naroda, prasketanje in podiranje gorečih domov, ječanje in stok ranjencev, njihov labodji spev, poln veselja in žalosti in solza...

Takrat je on hodil na lov in se vračal domov po dveh, treh dneh, pijan, zamazan in ves povaljan. Pretepal je ženo in otroka. V tem neurju se mu je rodil tretji sin. V valove krvave reke se je vrgel v poslednjih težkih dnevih za trpeče. Boril se je s tisoči in tisoči jugoslovanskega ljudstva in skupaj z njimi trgal kos za kosom rodne zemlje iz tujčevih rok. Kadar je bil blizu doma, je obiskal ženo in otroke. Zdelo se je, da se bo s svobodo tudi zanj začelo novo življenje.

»Greva?« me je naenkrat zmotil njegov glas. Bilo mi je nerodno. Najbrž me je že večkrat opomnil. »Da, da!«

»Kaj pa tako premišljuješ?« me je vprašal.

»Nič! Mislil sem, da bova danes sigurno kaj ulovila,« sem se hitro znašel.

»Ja, bomo videli!«

Konec vojne je dočakal živ. Rodil se mu je četrti sin. Ja, težki so bili tisti dnevi. Spet se je zaposlil v tovarni. Ženi je obljubljal, da se bo poboljšal. A to ni dolgo trajalo. Vojne grozote so ga uničile. Pil je še bolj. V pijači je iskal uteho. Tako je pravil. V žganju je iskal svojo rešitev.

Še vedno sva hodila in skoraj nič govorila. Na zemljo se je spuščal mrak.

Žena in otroci zaradi njega spoznavajo tragedijo življenja. Pijača, neuravnovešenost, udarci, nož, neprespane noči... Otroci ne vedo, kaj je družinska sreča, kaj je ljubezen in razumevanje očetovo. Sovražijo ga.

Bližala sva se svojemu cilju.

Kljub vsemu skrbi za svojo družino. A skrb, samo skrb, to ni dovolj. »Tu sva!« mi je dejal. Obdajala naju je noč. Odložil je puško in nahrbtnik. »Po dračje grem. Zakurila bova in počakala jutra. Največ uspeha lahko pričakujeva ravno zjutraj, tako, po sedmi uri!«

Šel je.

Vsedel sem se na podrto deblo. Na nebu so gorele rumene lučke in zadnji krajec se je leno odpravil na svojo nočno službo. Pred sabo sem lahko razločil temne sence dreves.

Vrnil se je s polnim naročjem suhih vej in zakuril.

»Zebe me!« sem mu rekel. Dal mi je svoj jopič.

»Hvala, sedaj je bolje!«

Iz nahrbtnika je vzel odejo in jo razgrnil poleg ognja. Legel sem.

»Noč je dolga. Boš zaspal?«

»Da, oče!« sem zamrmral v odgovor.«

Svoje stiske, ki jih je doživljal v otroštvu, je skrival v sebi. V tej zgodbi je prvič »javno« spregovoril o trenutkih, ki jih je doživljal. Njegov sošolec, g. Janko Jutriša, se takole spominja njegovega razkritja: »Iz vsebine njegovega prispevka se je dalo razbrati, da je imel težko otroštvo, čeprav o tem ni nikoli govoril.«

Za sošolce in prijatelje je bil nasmejan in dober prijatelj, vedno pripravljen pomagati.

slika 17: SAM NA TRIGLAVU (1961)

Po prihodu v Celje se je v Hrastnik le redko vračal. Zaradi skromnih finančnih razmer, saj je imel le borno štipendijo, je za dodaten vir za preživetje poskrbel sam. Odločil se je, da bo sprejel mesto nočnega učitelja – vzgojitelja v domu za mentalno motene otroke na Golovcu – Dom Ivanke Uranjekove. V domu so bili trije nočni vzgojitelji. Njihova naloga je bila, da so ob sedmih zvečer prevzeli oskrbovance in skrb zanje ter za njih in njihovo počutje odgovarjali do sedmih zjutraj. Za plačilo pa so v domu dobili brezplačno hrano in stanovanje, kar je njihov »standard« kar precej izboljšalo.

Svoje delo in občutke je opisal v zgodbi Otroci, tu nekje je meja, ki je v treh nadaljevanjih izšla v Celjskem tedniku (31. 7., 7. 8. in 14. 8. 1964). Takole je opisal začetke svojega službovanja v domu: *»V začetku šolskega leta me je na hodniku ustavila prijateljica. »V zavodu bi potrebovali nočnega vzgojitelja. Bi šel?« »Kakšni otroci pa so tam?« »Umsko zaostali, vzgojno zanemarjeni, s telesnimi hibami... Greš? Boš videl, to je prijetno delo.«*

Zaprosil sem upravo, bil sprejet in se čez nekaj dni preselil. Prvo resnejše delo z otroki. Toda ti otroci niso normalni. Ta čudna resnica, meni takrat popolnoma nerazumljiva, me je večkrat napotila k razmišljanju. A vedno sem se ustavil tam – ob misli o enkratni, samo enkratni življenjski sreči. In ob dejstvu o krutosti, neizprosni življenja, zakonov narave – in še česa...?

Najprej predstavlanje, kratek pedagoški nagovor in nato delo. Ob sedmih zvečer je bila ena skupina otrok moja. V tem času jih vzgajaj, skrbi zanje, da se bodo umili, pomiri jih, nudi jim domačijsko toploto, kaj lepega jim povej in preberi in

še, še. Nobena knjiga o življenju in vzgoji mi ni nikoli povedala toliko kot tisti prvi dnevi, ki sem jih preživel z njimi. In občutek – zaupali so mi otroke, ki naj jim bom tovariš – ne samo tovariš – vzgojitelj, prijatelj, ki ve za toplino, spoštovanje, ljubezen...

Ni bilo časa za premišljevanje. Stopil sem s trdnim korakom na pot težkega, kdo ve kolikokrat nehvaležnega, a vendar tako lepega dela.«

Delo v domu je bilo večkrat naporno, a jih je to življenje tudi bogatilo. Ga. Vjeka Miklavc, ena izmed nočnih vzgojiteljic, se spominja, da je Jože med drugim skrbel tudi za lepo slovensko besedo. Da so pravljice iz njegovih ust zvenele še posebno čarobno. Da je bilo to delo takšno, ki človeka plemeniti in plemenitost je ena od Jožetovih vrednot.

Jože pa je svoje občutke opisal v Celjskem tedniku 7. 8. 1964: »...Dvanajstleten fant s svetlimi lasmi in hinavskim pogledom, vzgojno zanemarjen. Mati se potepa okrog, zdaj je pijana tu, zdaj drugje. Z bratcem sta že več let tu v domu, a ju še ni obiskala. Stanuje v Celju, prvega sina je zanosila s tem, drugega z drugim... Mati - to ni sam beseda. Mati – kaj otrok, ki je preživel vse svoje otroštvo v zavodih, ob večerih sanja o njej? Ali ne hrepeni po dotiku drobne, nežne, hrapave, skrbne materine roke?

Mari, dekle s črnimi lasmi, bodoča šivilja, se matere sramuje. Vlačuge ne mara, matere pijanke noče. Gledal sem v oči, ki se prav gotovo mnogokrat zakopljejo v blazino in skušajo izbrisati njeno podobo, a v notranjosti kličejo po mehki in nežni materini ročici. Božam te, dragica, mirno zaspi. Takšnega večera ne bo. Saj ga ne more biti. A še najnevrednejše izmed mater ne moreš sovražiti. Rodila in dojila te je, danes gledaš v svet in živiš. Mati, ki je ena sama svetla podoba neizmerne ljubezni in globokega razumevanja, ovenčana s poklonom čustev malih src, ki jim je podarila življenje.

Prepodi vendar misel, otrsi se je. Gledajo te, čakajo. Silvo je pred teboj. Da, sem si rekel, ne smeš čutiti z njimi, izkoristili te bodo, zagrabili bodo vso roko, ne samo palca. Zavzeli te bodo na mah, trdnjava bo padla. Ko zgubiš trdna tla, si boš težko spet zgradil beton. Tega sem se v trenutku zavedal.

...

Pogovor se nadaljuje. Vrsta deklet na eni preprogi, na drugi vrsta fantov. Marsikdo škodoželjno čaka na izid. Takšni so! Privoščijo kazen. Če bo on stal v kotu, se bom jaz laže priliznil. Silvo odgovarja, da se je vozil s prijateljevim kolesom. Moram ga kaznovati. Sem mar včeraj zaman opozarjal, da morajo po pouku takoj domov? Če bi se potepali? Če bi se spajdašili? Če zanalašč izziva? Če, če... Kaj se ne bo potepal! Se mi nismo? Kaj ne bo uganjal neumnosti! In jaz v njegovih letih? Kaj ne bo živahen! In mi trije? Vendar, tudi mene so vzeli v roke! Vseeno, Jože, ne bodi prestrog. – Mirno, a strogo še enkrat zabičam, kako in kaj, in mu dam zadnji opomin. Stvar s tem zame še ni končana, niti zanj. V istem tonu nadaljujem. ...

Lahko noč, tovariš Jože, dobro spite!

Eden me poboža, drugi prime za roko, tretji butne vame. Eden od teh je iskren, drugi samo sladek, tretji malo užaljen.

Stopim za svojimi v spalnico. Fantje se slačijo, odgrinjajo postelje in drug za drugim ležejo. Poškilim, če so oblačila zložena, copate na pravem mestu, pregrinjala lepo preganjena. Vse je v redu. Gledam jih. Nekaj bi jim rekel, povedal bi jim, da jih imam tako, tako rad... pa... Grem iz sobe. Vrnem se s kitaro. Zaploskajo. Kitara jim je pri srcu...«

Aktiven je bil tudi v šolskih organizacijah. Postal je predsednik mladinske organizacije na šoli. Spominja se, da so bili dijaki takrat bolj disciplinirani. Na učiteljsku med dijaki in profesorji večjih konfliktov ni bilo, dijaki niso špricali, niso kadili na hodnikih (redko kajenje na stranišču pa so profesorji nekako tolerirali).

Zavzemal se je za to, da bi med dijaki in profesorji zavladali čim boljši odnosi. Predavatelji naj bi dijakom dali več besede pri oblikovanju dela v razredu. Takole je svoje »akcije« pokomentiral: »Že na učiteljsku sem se začel ukvarjati s položajem učenca v samoupravnem sistemu, ki je temeljilo na odprtem, aktivnem odnosu med učiteljem in učencem. In ko sem postal učitelj, sem se trudil spodbuditi kreativnost med mladimi.« (Dobro jutro, 9. september 2006)

Nekdanji sošolec, gospod Janko Jutriša, pa se takole spominja tistega obdobja: »Imel je dober občutek za probleme in želje mladih in se je aktivno zavzemal za njihovo reševanje oziroma izpolnitev. Pri šolskem in izvenšolskem delu je bil dosleden in kritičen do napak, na katere si je upal tudi javno opozoriti.«

Po končani srednji šoli se je v domači Hrastnik vračal redkeje, predvsem, ko se je družina zbrala ob kakšnem praznovanju.

slika 18: STARŠA Z VSEMI SINOVI (1967)
(Jože je prvi z desne)

SLUŽBOVANJE

Že na učiteljskišči je pričel aktivno sodelovati pri občinski zvezi socialistične mladine v Celju, zato so ga po maturi, ki jo je opravil z odliko, povabili, da se pri njih zaposli. Sprejel je izziv in se leta 1964 zaposlil na Občinski zvezi socialistične mladine v Celju, saj so mu na občini v Hrastniku, brez obveznosti do vračanja štipendije, dovolili, da se zaposli v Celju.

Ob delu je študiral prvo stopnjo slavistike in jo uspešno končal. Med tem se je za kratek čas zaposlil kot učitelj slovenskega jezika na današnji IV. Osnovni šoli (takrat OŠ Ivana Kovačiča Efenke). Kot učitelj si je prizadeval biti čim bolj kreativen in pri učencih vzbujati ljubezen do domače besede.

Zelo mlad, pri devetnajstih letih, si je ustvaril družino. Ker so bile v šolstvu plače slabe, slabo plačo pa je imela tudi žena, s katero sta skrbeli za dva sinova, je zapustil učiteljske vrste in se vrnil na Zvezo socialistične mladine. V tem obdobju je na občinski skupščini skrbel tudi za kadre – vodil je kadrovski oddelek. Takrat so ustanovili prvo društvo kadrovskih delavcev v Sloveniji. Jože Volfand je bil med pobudniki za to društvo. Zavzemali so se za to, da bi v podjetjih usposobili kadrovske službe, ki bi skrbele za izobraževanje delavcev, saj je bila ta dejavnost precej zanemarjena.

Nato pa se je z vsem srcem posvetil delu na mladinski organizaciji in bil pobudnik mnogih akcij, ki so tako ali drugače zaznamovale dogajanje v Celju.

Že leta 1968 je idejno zasnoval kulturno gibanje mladih z naslovom Naša beseda. To je bila akcija, v kateri so se predstavile, najprej recitatorske skupine, kasneje pa tudi igralske, dramske in plesne skupine osnovnih in srednjih šol ter kulturnih društev. Posebna komisija si je najprej ogledala vse prijavljene predstave in izbrala najboljše, ki so se nato predstavile – prvo leto v Narodnem domu, kasneje pa v Slovenskem ljudskem gledališču v Celju. S to akcijo so želeli pri mladih vzbuditi ljubezen do slovenske besede in predvsem predstaviti njihovo ustvarjalnost. Hkrati so mlade vzgajali za bodoče gledalce, ki bodo znali ceniti ustvarjalnost gledaliških delavcev.

slika 19: KOT ČLAN KOMISIJE (1974; Jože zapisuje oceno)
(slika je iz raziskovalne naloge Darinka Jošt-osebnost mojega kraja)

Takole je v Novem tedniku 11. aprila 1968 o Naši besedi zapisal S. R.:

»Mladi in Naša beseda

Na pobudo Obk ZSM v Celju bodo letos 19., 22. in 23. aprila v veliki dvorani Narodnega doma literarni večeri mladih Celjanov osnovnih in srednjih šol. Na njih bodo skupine literarnih ter recitacijskih krožkov predstavile literarna dela od otroške igrivosti (Otroci se love), do zrele lirične izpovedi o življenju, ki so ga živeli poetje od nekoč do danes. Omenimo naj, da bodo sodelovali znani slovenski pisatelji in pesniki: France Bevk, Tone Pavček, Janez Menart, Ciril Zlobec, Jože Šmit, Andrej Bervar in Ervin Fritz, ki bodo brali svoja dela in o njih tudi kaj povedali. Tako bodo s svojo besedo poživili, oziroma dopolnili »Našo besedo«, s katero je celjska mladina dokazala, da le ni tako nezainteresirana za kulturo, kot je na prvi pogled videti. Še je v njej nekaj, kar ni samo navdušenje nad beatom, James Bondom in podobnim. Z večeri, na katerih bodo z mladimi glasovi spregovorili priznani umetniki naše slovenske besede, bodo razveselili tudi tiste, ki so nad mladimi že čisto obupali.«

Akcija se je kasneje razrasla in postala republiška mladinska kulturna akcija. Predstave, ki so bile večkrat prav veličastne, so poimenovali kar »poetično gledališče«, saj so mnogi poezijo predstavili v dramski uprizoritvi. Pri tem so skušali prikazati vedno kaj novega, uprizoriti poezijo na drugačen način. G. Štefan Žvižej se spominja, da je bil Jože Volfand eden redkih mladih politikov, ki so skrbeli tudi za kulturo.

slika 20: MED PODELJEVANJEM NAGRAD NA NAŠI BESEDI (1975)

Eden od ocenjevalcev je takole strnil svoja razmišljanja o akciji Naša beseda: »Tekmovanje mladine pod naslovom NAŠA BESEDA lahko imenujemo gibanje, čeprav je zamisel, ki ji je bil glavni namen vzbuditi med mladino večje zanimanje za kulturne aktivnosti in za slovensko besedo, stara komaj en leto. V

primerjavi s prvim tekmovanjem pred letom dni lahko ugotovimo več sodelujočih skupin, pa tudi različno stopnjo pripravljenosti. Očitno namreč je, da so programi skupin, kjer so v navadi, bolj dodelani, bolj sproščeni, medtem ko skupine, ki so zbrane posebej zaradi tekmovanja, še grizejo abecedo. Težko je zato ocenjevati tako vtis, ki ga zapusti nastop te ali druge skupine, splošni nastop ali govor. Morda je primerjanje med skupinami včasih cel krivično: mar ni dolžan srednješolec v gimnaziji posvetiti več skrbi slovstvu in jeziku kot srednješolec na tehniški ali medicinski šoli, mar ni torej vrednost slednjega objektivno večja, čeprav je relativno morda nekoliko slabši? Mar je lahko kriterij za mestne šole enak tistemu za šole na podeželju ali v predmestju? Mar je mogoče ocenjevati mlade entuziaste tudi za delo, ki so ga v nastop vložili mentorji?

Prijetno je, če si gledalec na reviji dosežkov mladih, saj številnost in razgibanost navdušuje, težka dolžnost pa je nastopajoče primerjati in jih ocenjevati. Pa vendar: namen tekmovanja je pregled doseženega in priznanje za uspehe. Ocenjevalni kriterij mora torej biti objektivni in relativno visok: ne gre le za samo dejavnost, gre tudi za dosežek in ta mora zadovoljiti minimalno raven.« (Novi tednik, 10. april 1969)

Gospa Marija Ramšak, dolgoletna mentorica dramskega krožka na OŠ Hudinja, pa se takole spominja svoje mladostne zagnanosti, ki ji jo je prav Naša beseda pomagala prenesti na mlade: »Bili smo mladi. In mlade smo imeli ob sebi. Take, ki so kar iskali, kje bi se lahko dokazali. Dramski krožek je bil prava priložnost zanje. Vse proslave, nastopi po delovnih kolektivih, prireditve po krajevnih skupnostih.

In potem nov izziv: Naša beseda. Treba je bilo najti temo, napisati scenarij, poiskati ali kar izdelati rekvizite, izbrati glasbo, poskrbeti za razsvetljavo – to v tistih časih res ni bil mačji kašelj, če pri tem pomislimo, da sva z učenci vse to počeli sami: starejša gospa, nekdanja gledališka igralka gospa Golobova, in jaz, mlada učiteljica in mama.

Odločili sva se za Bésedo na slovenski zemlji. Prebrskali sva 2. polovico 19. stoletja, vključili vanjo Bleiweisov govor, pevski zbor, enodejanko Meja in še kaj. In potem je bilo vse kot na pravi béseidi.

Nastop v celjskem gledališču; večina še ni stala na pravem odru. Poslušalstvo navdušeno.

In naslednje leto spet lastna stvaritev Zadnja vaja. Navdušili smo komisijo in poslala nas je na republiško srečanje šolskih dramskih skupin v Idrijo. Bilo je zelo lepo, mi pa zelo uspešni.«

Republiško srečanje Naša beseda, ki se je razvilo prav iz celjske akcije, je bilo vsakoletni prikaz najboljših del, ki so jih izbrali med vsemi sodelujočimi skupinami. Teh pa je bilo v najplodnejših letih okrog tristo.

Leta 1969 je bil Jože Volfand med ustanovitelji celjske literarne revije Obrazi. To je bil časopis za kulturno in literarno ustvarjanje, ki ga je izdajala Občinska

konferenca ZMS Celje. Celjska literarna revija je začela izhajati po večletnem prizadevanju mladih in njeni ustvarjalci so prvo številko, ki je izšla 14. maja 1969, pospremili s takšno popotnico: »Dragi bralci, pred vami je nov list, ki je nastal na pobudo mladih ljudi, nastal je iz potrebe po nečem resničnem in lepem. Ne bom vam govoril o vsebini, naj govori sama, naj besede same najdejo pot do vas. Prepričan sem, da bo vsakdo izmed vas našel svojo na teh straneh, delček tistega, kar je sam. Z optimizmom smo se lotili dela, ker pač verujemo, da sta kultura in umetnost sestavni del človeka, ki je sposoben sovražiti, ljubiti in delati. In ker je slovenski narod dal za kulturo tisto, kar je imel, in ker mu je kultura to vračala v taki meri, da smo danes tisto, kar zgodovina zahteva od nas, vidite, zato je nastal ta list. To je bila v Celju nuja, potreba kot kos kruha. ... OBRAZI- to naj bo naše ogledalo- to bodimo mi!«

Prvih šest let je bil glavni urednik g. Drago Medved, Jože Volfand pa član uredniškega odbora. V reviji pa je tudi objavljala svoja kritična razmišljanja (Podcenjena filmska vzgoja, Celje v žarišču kulturne preobrazbe, Ustvarjalnost in Celjski zbornik, Kulturna politika ljudskega gledališča, Drugačno razumevanje množične kulture...).

Kot predsednik celjske mladinske organizacije je poskrbel, da je občina iz svojega proračuna prispevala potrebno subvencijo.

Revija je izhajala do leta 1990.

slika 21: PRVA ŠTEVILKA REVIJE OBRAZI

Leta 1969 je Jože Volfand kot gost Rotary kluba v Little Rocku za šest tednov odpotoval v Ameriko. Predlagal ga je g. Mitja Gorjup. To je bila prva akcija, pri kateri je šlo za poskus vživljanja v ameriške družine – Experiment in International Living program. V Ameriki je živel pri družinah in spoznaval življenje ljudi v Ameriki, ki je tedaj pri nas veljala za »obljubljeno deželo«. Spomni se, da so ga ameriški kolegi spraševali vse mogoče, med drugim tudi to, ali pri nas perilo sušimo v sušilnem stroju ali na zraku. Nad tamkajšnjimi ljudmi je bil navdušen.

slika 22: ČLANEK IZ AMERIŠKEGA ČASOPISA (1969)

Ker je, kot sam trdi, po srcu bil vedno novinar, se je leta 1971 zaposlil kot glavni in odgovorni urednik Novega tednika in Radia Celje.

slika 23: OB NASTOPU SLUŽBE NA NT & RC (1971)

Na tem delovnem mestu je ostal tri leta in pol. To je bilo obdobje intenzivnega novinarskega dela. Oba medija sta v času njegovega vodenja zabeležila pomembne razvojne premike.

Kot glavni urednik je bil pobudnik številnih akcij in prireditev, ki so zaznamovale Celje in njegovo ime ponesle preko občinskih in tudi republiških meja.

V sodelovanju z Društvom slovenskih pisateljev je organiziral srečanje slovenskih pisateljev in pesnikov, ki so se odvijala v Celju in okolici. Skupine pesnikov in pisateljev so obiskovale šole in kulturne domove v celjski regiji in se z mladimi pogovarjali o njihovem ustvarjanju, o položaju umetnikov v družbi, o kritikah... S temi srečanji je ponovno želel mladim približati slovensko besedo in njene ustvarjalce.

Leta 1973 je uredništvo Novega tednika organiziralo okroglo mizo, na kateri so spregovorili o družbenem položaju žensk. Njen naslov je bil Razdelitev bremen – rešitev? »Namesto šopka cvetja in večnih zahval in obljub ob dnevu žena smo v uredništvu Novega tednika povabili na razgovor za okroglo mizo žene in matere. Prišle so od vsepovsod...« je v uvodniku članka v Novem tedniku zapisala Zdenka Stoparjeva (Novi tednik, 8. marec 1973). Okroglo mizo je vodil Jože Volfand.

slika 24: MED VODENJEM OKROGLE MIZE (Novi tednik, 8. 3. 1973)

Na tej okrogli mizi je prve kali pognala ideja o akciji 100 kmečkih žena na morje. Že istega leta so pri Novem tedniku akcijo realizirali. Ohranila se je vse do danes.

»Ideja se je izcimila za »Tednikovo okroglo mizo«, ko smo se pred 8. marcem, Dnevom žena, pogovarjali s povabljenkami o družbenem položaju žensk.

Takrat so rekle kmečke ženske, da ne uživajo enakopravnega položaja z ženskami – delavkami, da se jih tudi za praznik žena malokdo spomni. Takrat se

je izcimil predlog o izletu, ki ga je urednik kasneje v časniku pismeno objavil. Odziv je bil nad vsemi pričakovanji. V manj kot tednu dni se nam je prijavilo okoli 100 žensk s podeželja. Ko smo jim poslali vabila, povedali kam bi šli, koliko bo treba primakniti, se je priglasilo 94 žensk. Pozneje so nam mnoge še pisale, osebno so se oglasile in povpraševale, če jih še lahko vzamemo s seboj. Ni šlo več. Morali smo se opravičiti. V začetku smo računali na en avtobus, vendar smo se odločili potem za dva...« so prvo potovanje na morje komentirali v Novem tedniku (Novi tednik, 1973).

Akcija je zelo uspela in odločili so se, da postane tradicionalna.

Na pobudo g. Slavka Belaka je Jože Volfand za Radio Celje pisal redne filmske preglede. Dobil je programske liste, si ogledal filme in pisal komentarje. Ugotovil je, da razmere v domači kinematografiji niso najboljše. Zaradi tega spoznanja je 6. februarja leta 1973 v tedanjem hotelu Celeia organiziral posvetovanje o stanju v slovenskem filmu, ki so se ga udeležili vodilni filmski ustvarjalci iz Ljubljane (France Štiglic, Milan Ljubič, Matjaž Klopčič, Boštjan Hladnik, Jane Kavčič, Demeter Bitenc, Marko Sajko)

slika 25: MED VODENJEM POSVETOVANJA (1973)
(Jože je tretji z desne)

Iz tega posveta se je rodil Teden domačega filma, zato ni čudno, da mnogi trdijo, da je Jože Volfand »oče Tedna domačega filma«.

Takole se sam spominja začetkov: »Za radio sem pisal filmske sprehode ravno v času, ko je bila naša kinematografija v krizi. Bil sem tudi vodja odbora za film, pa predsednik puljskega festivala... Takrat so bile težave tako pri produkciji kot pri reprodukciji filmov in tako sem prišel na idejo, da bi ustvaril festival, ki bi lahko spodbudil razvoj na tem področju. Zamisel sem predstavil na redakcijski seji, vsi sodelavci so bili za, podprla me je tudi občina in lahko smo začeli.« (Dobro jutro, 9. september 2006).

Začetki so bili morda res skromni, a se je kmalu uresničila napoved, ki jo je v Novem tedniku zapisal Jože Volfand v komentarju 1. Tedna domačega filma: »Zapišemo lahko, da se tednu domačega filma ponuja lepa priložnost. Priložnost, da postane izjemno zanimiv kulturni dogodek na celjskem območju.«

V knjigi Branka Goropevska Stoletje v Celju lahko preberemo: »Skratka, osnovni namen slovenskega filmskega festivala je bil »prispevati k hitrejšemu reševanju položaja sedme umetnosti na Slovenskem«. Prvi filmski festival v Celju, ki je pozneje postal tradicionalno srečanje filmskih ustvarjalcev in ljubiteljev filma, ni imel »posebnih namenov niti ni bil pripravljen po nekih posebnih merilih«. Želel je predstaviti različne usmeritve slovenskega filma, ljubiteljem sedme umetnosti pa približati nekatere pozabljene stvaritve. Žanrska pisanost, ki je segala od zgodovinskih in tudi partizanskih filmov do političnih kriminalk, komedij in dram, naj bi najbolj privlačila gledalce. In še to: organizatorji so želeli spoznati naš odnos do domačega (slovenskega) filma. Pozneje je postal filmski festival eden največjih kulturnih dogodkov v Celju.«

Jože Volfand se spominja, da si je prvo leto filme ogledala le peščica gledalcev, že tretje leto pa so bile dvorane razprodane.

Gospod Zvonko Perlič, Jožetov dolgoletni prijatelj, pa se takole spominja začetkov: »Spomnim se leta 1973, ko je bila huda energetska kriza in so bile nenehne redukcije električnega toka zaradi pomanjkanja nafte, Unionska dvorana ni bila ogrevana in vsi smo se tresli od mraza. Delalo se je v izredno skromnih razmerah, saj je bila Jožetu vsebina prireditve daleč najpomembnejša.«

Teden domačega filma je postal tradicionalna prireditev, ki je prerasla republiške meje, saj je Celje enkrat letno postalo središče slovenske in jugoslovanske kinematografije. Dogajanja med Tednom domačega filma se niso omejila samo na predvajanje filmov, ampak so filmsko ustvarjanje tudi drugače približala ljudem. V Celje so prihajali filmski ustvarjalci iz cele Jugoslavije. Srečevali so se na strokovnih srečanjih, obiskovali so šole, se po predstavah pogovarjali z gledalci, reševali probleme filmskih ustvarjalcev...

»Film, ki smo ga doslej spremljali predvsem kot govorečo sliko, začinjamo spoznavati kot delo. Kot umetniški napor delavcev, ki so v podobnem položaju kot vsak izmed delavcev v združenem delu.

Vprašujem – ali Teden domačega filma s programom in izvedbo daje kulturno, samoupravno osveščanje? Daje ga.

Prav zato Teden domačega filma ne more nositi pridevnika – festival. Festival s seboj nujno prinaša zvezdništvo, negativno bohemstvo, naglašanje elitniške odmaknjenosti filma v družbenih, kulturnih procesov in absolutno svobodo filmskih ustvarjalcev, ki kažejo s prstom na neko družbo v oblakih, ki nima razumevanja za film. Teden domačega filma je mnogo več. Ne le zaradi pisane različnosti filmskega programa v vseh treh celjskih kinematografih in letos s premiernimi filmi tudi v občinah celjskega območja. Pač pa predvsem zaradi neposrednih srečanj in pogovorov filmskih delavcev v tovarnah, šolah, na

posvetih, v naših okoljih in z ljudmi, ki so filmarjem mnogokrat nekaj posebnega. Doslej neznanega,« je v članku Teden domačega filma (Novi tednik, 4. december 1975) zapisal Jože Volfand.

slika 26: CELJE JE ŽAŽIVELO S TDF (1974, iz knjige Stoletje v Celju)

Zaradi vsega tega ni čudno, če je Jože Teden domačega filma izbral za eno izmed dveh »svojih« akcij, ki sta mu najljubši. Sam meni, da so z njim za Celje dosegli največ.

Tudi naša mentorica se rada spominja pogostih obiskov predstav, saj se je med študijem večkrat dnevno vračala iz Ljubljane, da si je lahko ogledala čim več predstav. Kot dijakinja gimnazije pa je celo sodelovala na literarnem natečaju o liku ženske v slovenskem filmu.

Žal je z razpadom Jugoslavije zamrl tudi Teden domačega filma, čeprav so bili načrti še veliki.

»Novi časi so prinesli nove prireditve. Teden domačega filma je ugasnil, ne ker bi ga kdo hotel spraviti s sveta, temveč zaradi ujm, prirodnih, političnih in finančnih. Celje so leta 1990 prizadele katastrofalne poplave tik pred začetkom Tedna domačega filma, prireditev je bila fizično neizvedljiva, denar je šel za sanacijo poplav, ljudje so se razšli... Viba film je zapadel v krizo, zaposleni so šli na Zavod za zaposlovanje, distribucijska hiša Vesna film je omagala že pred Vibo. Ob letu ni bilo več slovenskih filmov, ne Tedna domačega filma v Celju,« piše v članku »50 let Društva«, ki ga je objavilo Društvo slovenskih filmskih ustvarjalcev (www.drustvo-dsfu./si/dokumenti/50letDSFU.pdf)

Leta 1975 je Jože zapustil urednikovanje Novega tednika. Danes se tistih let takole spominja: »Spomini na obdobje, ko sem delal na Novem tedniku in Radiu

Celje, so lepi. Moram reči, da je bilo tisto obdobje zlato obdobje novinarstva in urednikovanja. To je bil čas, ki je ponujal veliko možnosti za novinarsko delo.« (Novi tednik, 26. avgust 2006).

Zaposlil se je kot predsednik območne konference SZDL. V tistem obdobju je bil vedno bolj uveljavljen v slovenskem in jugoslovanskem filmskem prostoru. Postal je predsednik odbora za kinematografijo pri Kulturni skupnosti Slovenije, slovenski delegat v zveznem odboru za mednarodno znanstveno, tehnično in kulturno sodelovanje. V tem obdobju se je kot predsednik filmske delegacije udeležil tednov jugoslovanske kinematografije v Mehiki. V delegaciji je bila tudi ena takratnih največjih jugoslovanskih filmskih zvezd, gospa Milena Dravić.

slika 27: MEHIŠKI ČASOPIS UNOMASUNO O OBISKU (1978)

Kasneje, okrog leta 1980, je postal tudi predsednik skupščine jugoslovanskega filmskega festivala v Pulju. Spominja se, da je moral odpreti filmski festival. Ker je bil zagret zagovornik slovenske besede kot enakopravne v jugoslovanskem prostoru, je na odprtju spregovoril v slovenskem jeziku. To je bilo prvič, da je puljski festival dobil slovensko popotnico. Pričakoval je kakšno negotovanje, a je bil prijetno presenečen, saj so njegov dejanje sprejeli zelo pozitivno.

Leta 1976 so ga povabili k sodelovanju pri televizijski oddaji V živo. To so bile prve oddaje, ki so na nacionalni televiziji potekale v živo. V studiu so gostili strokovnjake za določeno področje, ljudje pa so se lahko vključevali v oddajo tudi po telefonu. Jože je bil prvi voditelj teh oddaj. Zakaj prav Jože Volfand? Mitja Volčič je v članku »Poskus portreta« v reviji Stop po drugi oddaji zapisal: »Na televiziji se je prvič predstavil kot vodja oddaje Mi med seboj v Celju. Sproščen, samozavesten, ravno prav gostobeseden nastop in odlično poznavanje

tematike. Najbrž je bil to odločilen vzrok, da so ga povabili k sodelovanju v oddaji V živo.«

V prvi oddaji, ki je bila na sporedu 29. januarja 1976 in so jo naslovili »Domovina, si še kakor zdravje?«, so spregovorili o onesnaženem zraku, ki je že takrat postajal eden najbolj perečih problemov našega planeta.

Jože se v svoji knjigi Glej v živo, ki je pri Založbi Obzorja Maribor izšla leta 1983, takole spominja začetkov: »Domovina, si še kakor zdravje? Prva oddaja. Vse, a kaj je vse, so mnogi stavili na to novost. ... Najtežjo preizkušnjo v dosedanjem moderiranju sem prestajal na prvi oddaji. Dobro uro pred oddajo o varstvu okolja sem se prvič srečal s skoraj trideseterico strokovnjakov, družbenih, političnih, kulturnih in znanstvenih delavcev. Kako si zapomniti vsa imena in obraze...«

slika 28: MODERATOR MED ODDIHOM (Stop, 29. 4. 1976)

Ta prva oddaja, ki je potekala v živo, je izredno uspela in je bila dobra popotnica naslednjim oddajam.

Po oddaji so se v časopisih in v pismih, ki so jih ljudje poslali v uredništvo, pojavljale številne pohvale. Nanizale smo nekaj utrinkov: »Četrkova noč bo šla v letopise slovenske televizije. O tem ni dvoma. Že dolga leta imamo Slovenci televizijo – kaj pa je resnični domet tega medija obveščanja, smo res doživljali šele na omenjeno četrkovo noč. Prva oddaja »v živo« je imela naslov »Domovina, si še kakor zdravje?«. Naši televiziji velika hvala zanjo.« (Miran Sattler, Ljubljanski dnevnik); »Ta maraton je od začetka do konca vsestransko dobro vodil in obvladal Jože Volfand. Kaže, da smo z njim dobili primernega

voditelja za takšne vrste oddaj, saj ni pokazal samo sproti velike iznajdljivosti in izkušenosti, temveč je ves čas lahko reprezentiral dokajšnje znanje o problemu, ki je bil na dnevnem redu. Prav zaradi dobrega pregleda vseh vprašanj in vseh poglavij, je bil lahko kos bombardiranju od zunaj in križnemu ognju v studiu samem.« (Šime Špaga, Stop); »Osnovna moja ugotovitev je, da ste v resnici zadeli v živo. Vsa pohvala tistim, ki so si oddajo v taki obliki zamislili, predvsem pa tistim, ki so tako učinkovito realizirali tehnično dokaj zahtevno nalogo. Škoda je le, da je bila na sporedu ob tako pozni uri, čeprav je danes marsikomu žal, da ni kljub temu vztrajal pri svojem TV sprejemniku.« (Rajko Makovec, Izola); »Oddaja je pokazala še eno koristno stran: odprla je eno od poti k resnični popolni demokraciji, saj je v neprisiljeni obliki pritegnila k živemu sodelovanju, ali pa vsaj k razmišljanju, vso našo družbo. V taki obliki bi se dal preusmeriti marsikateri pojav v naši družbi na pravo pot.« (Leopold Sever, Ivančna Gorica).

Oddaje V živo so postale zelo popularne in so potekale enkrat mesečno. Na programu so bile več let. Njihov moderator je bil v glavnem Jože Volfand. Sam je svojo dejavnost takole pokomentiral: »Oddaja lahko napravi mnogo več kot vsak sestanek, politični shod ali dogovor. Ne le, da ljudje gledajo in mnogi tudi sodelujejo, ampak gledalce po svoje mobilizira, osvešča in usmerja. To pa je za političnega delavca, kar trenutno sem, zelo važno. Moralo bi pritegniti k moderatorskemu delu tudi druge.« (Stop; Poskus portreta).

V svoji knjigi Glej v živo pa je v poglavju Oddajo v živo zanima življenje zapisal: »Zato oddaje, nasploh žive oddaje, niso improvizacija. Ne smejo biti, ker bi bile v največji nevarnosti, da postanejo sčasoma stereotipne. Dobra improvizacija zahteva še kako temeljito pripravo, izkušnje in vajo ali pa genialen um in genialno sposobnost vsestranske komunikacije, ki pa sta tako redka, da je treba opravljati tudi v času nejavnega nastajanja oddaje normalno intenzivno pripravo z bogatenjem vsebine in s selekcijo med bistvenim in nebistvenim, da bi bila navidezna improvizacija lahko kvalitetna...«.

slika 29: V PULIJU (največkrat bel), KI JE POSTAL NJEGOV »ZAŠČITNI ZNAK« (1978)

Med pomembnejše akcije, ki jih je vodil v obdobju delovanja na SZDL, lahko štejemo tudi okoljsko akcijo Hortikultura 80.

Gospod Branko Goropevšek je v svoji knjigi Stoletje v Celju o akciji Hortikultura 80 zapisal: »Program je predvideval, da v dveh letih, kolikor je bilo časa za priprave, komunalno in hortikulturno uredijo mesto. Posegi so bili kmalu vidni, saj je mesto kljub precej umazani industriji, ki je soustvarjala zanemarjeno podobo mesta, dobilo precej lepšo podobo. Meščani so v številnih prostovoljnih akcijah urejali okolje s parkovnimi nasadi in »humanizirali mestno okolje«.«

slika 30: UTRINEK Z RAZSTAVE HORTIKULTURA 80
(iz knjige Stoletje v Celju)

Akcija je bila zelo odmevna, saj je z njo Celje veliko pridobilo. Uredili so Mestni park, ki je dobil klopi ob urejenih sprehajalnih poteh, med dragocenimi drevesnimi vrstami pa so se razbohotile zelenice in cvetlične gredice.

Jože Volfand pa je bil tudi med pobudniki za izdelavo programa okoljske sanacije Cinkarne, kajti že zgodaj se je zavedal, da je čist zrak zelo pomemben.

Med tem je Jože ob delu končal študij sociologije na Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo. Diplomiral je 6. junija 1978. Naslov njegove diplomske naloge pa se glasi Vloga subjektivnega dejavnika v samoupravnem odločanju s posebnim poudarkom na Zvezi komunistov in SZDL.

Po petih letih službovanja na OK SZDL je ponovno zmagala ljubezen do novinarskega poklica. Rad je spremljal dogajanja v svetu, vedno se je počutil kot svetovljan, kot del sveta. Odločil se je za službovanje pri dnevniku Delo, ki je bil takrat eden najboljših časopisov. Leta 1980 se je zaposlil pri Delu kot urednik

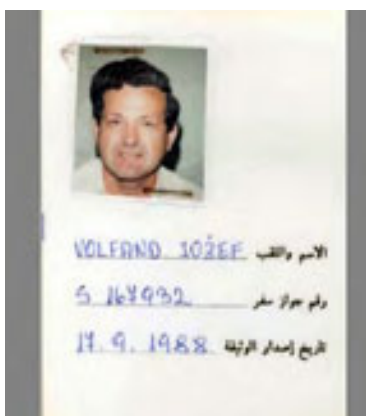
kulturne redakcije. Kasneje je postal odgovorni urednik, pomočnik glavnega urednika in urejevalec mnenjske, komentatorske strani. Pri Delu je ostal do leta 1991. V tem obdobju je veliko pisal.

slika 31: KOT ODGOVRNI UREDNIK NA DELU (1986)
(Jože sedi na sredini)

Ker je bilo v letih njegovega službovanja na Delu veliko naših delavcev zaposlenih v Iraku, na tistem območju pa se je razplamtela vojna, se mu je zdelo smiselno, da bi v Delu pisali o dogajanjih na fronti »iz prve roke«.

Na Delu so njegovo pobudo sprejeli. Dvakrat letno se je kot dopisnik Dela za deset dni »preselil« v Irak. Tam je bil kar dvanajstkrat. Obiskoval je naše delavce in pomembne tuje politike, spoznaval je življenje tamkajšnjih ljudi, pa tudi dogajanja na fronti. Z njim je potoval tudi fotograf, g. Joco Žnidaršič, ki je poskrbel za fotodokumentacijo.

slika 32: IRAŠKA NOVINARSKA DOVOLILNICA (1988)

V svoji knjigi *Iraška srečanja*, ki je pri Založbi Borec iz Ljubljane izšla leta 1985, se takole spominja svoje odločitve, da obiše Iran: *»Zakaj sem se odločil prav za Irak, ne vem. Vedel pa sem, da bom moral tudi v Iran, saj bi sicer zoprval osnovnim pravilom objektivnega žurnalizma. Zaradi vojne? To že. Ali*

morebiti bolj zato, ker me je mikalo, da bi zbliza, z dotikom zaznal fronto smrti in dobil predstavo o tem, kaj je vojno poročevalstvo? Čeprav, to sem sklenil že takoj, bi se odločil za dnevno poročanje samo v izjemnih okoliščinah – če bi zašel v ofenzivo, če bi se fronta zamajala na eni ali drugi strani. Izziv? Tudi to. Morda neprijeten in neumen izziv lastnemu novinarskemu pogumu. Avantura? Je pot v Irak avantura? Ali je nekaj več? Kako se sploh znebiti nikoli dovolj jasnih misli o življenju, vojni in smrti? Življenje in preteklost. Prihodnost kot veter. Pokopane kulture in počasno minevanje v modrovanju, kaj sploh ostane od vsega, kar človek da iz sebe, in od človeka, kajpak.» (Iraška srečanja, str. 7)

Kot dopisnik enega uglednejših svetovnih časopisov si je lahko v družbi tujih novinarjev CBS, Reuter... ogledal dogajanja na fronti. Dobili so močno vojaško spremstvo, ki jih je po končanih bitkah peljalo na bojišča. Bili so zelo varovani in niso bili v neposredni nevarnosti, žal pa se niso smeli gibati, kjer bi sami želeli, niti fotografirati, kar bi želeli.

Eden njegovih zapisov se glasi takole: »Ozrem se na levo in desno. Na vsakih nekaj metrov, kot v pravilnem zaporedju, trupla. Podpolkovnik nam z roko pokaže kanal in nasip, za nasipom pa položaje, ki so zdaj odprti grobovi.

»Ne bomo več čakali, da bodo Iranci zbrali ob naši meji divizije, nato pa udarili. Ni več pozicijske vojne. Mi se bomo branili aktivno. Če bo Iran zbral čete ob meji, bomo napadli z aviacijo. Mi ponujamo mir, Iran napada...« to še slišim, nato pa se sprehodim po bojišču. Ne pustijo nas predaleč. Bojijo se neodkritih neaktiviranih granat.

Ni me strah, sploh ne. Pobit sem in samo strmim po nepreglednem bojišču mrtvih ljudi in hladnega železja.

In ko se za konec znajdemo tam, na tistem množičnem grobišču, ne vidim nobenih rok več, tistih, ki kažejo V.

Ne vidim nobenega zmagovalca.« (Iraška srečanja, str. 25, 26).

slika 33: NA FRONTI (1988)

Spominja se, da je le enkrat za njih bilo zelo nevarno. Stanovali so v hotelu ob Tigrisu. Iranci so bombardirali Bagdad, želeli so zrušiti pošto. Bomba je padla povsem blizu hotela, tako da se je vse treslo. Oba z g. Jocom Žnidaršičem priznavata, da ju je bilo takrat pošteno strah.

slika 34: POT V ŠTAB NA FRONTI (1985)

Med mnogimi intervjuji, ki jih je opravil s pomembnimi iraškimi politikami, je želel dobiti tudi intervju Sadama Huseina, a mu to žal ni uspelo. So mu obljubili, da ga bo dobil »naslednjič«. Pogovarjal pa se je z nekaterimi ministri.

slika 35: INTERVJU Z MINISTROM ZA INFORMACIJE (1985)

Intervjuval je tudi mnoge naše delavce, ves čas pa je po tihem želel spregovoriti z naključnim domačinom, ki bi mu razkril svoje življenje. Uspelo mu je tudi to.

Obiskal je družino preprostega Iračana, kmeta s petimi sinovi; od teh so bili trije na fronti, eden se je ravno pripravljaj na odhod...

Ko so kmetu povedali, da so iz Jugoslavije, je vprašal, če je to v Afriki. Njegova zgodba je bila zanimiva. Bil je zadovoljen s svojim življenjem, prepričan je bil, da je vse v Alahovih rokah.

Vsi obiskovalci pa so bili prijetno presenečeni, ko so se pogovarjali z enim od sinov, ki je obiskoval gimnazijo: » *Tale,«* pokaže na sina, *»bo zdaj prekinil šolanje v gimnaziji. Vpoklivcan je.«* Šestnajst, sedemnajst let kaže, ne več. *Razumno, ponosno nas gleda. Testiram ga. Oče ni vedel, kje je Jugoslavija. In on?*

»Ne vem veliko o geografiji, nimam je rad. Je pa Jugoslavija v Evropi. Vi ste miroljubni, neuvrščeni. Tito je bil vaš predsednik....«

Podatke stresa kot iz rokava. Če ne bi kmetije sami izbrali, če ne bi slučajno naleteli nanjo, če ne bi bili sami sebi kompas, bi verjel, da so nam moža podtaknili. Pa nam je vsem godilo, priznam. V iraških srednjih šolah se učimo o Jugoslaviji, je pojasnil fant, zlasti o njeni neuvrščeni politiki, o prijateljstvu z Irakom, o Titu.«

Spomini na Irak so bili na trenutke tudi prijetni.

Pet let je bil odgovorni urednik Dela in to je bilo obdobje, ki mu je veliko dalo. Vsak dan je imel na pisalni mizi okrog petnajst različnih časopisov, poznal je zaupne informacije, ki so v uredništvo prihajale še tipkane na ciklostil...

Njegov delavnik je izgledal nekako takole. V službo je prišel ob sedmih zjutraj in najprej pregledal novice. Sledila sta dva kolegija (ob 9. in ob 13. uri) na katerih so obdelali vse pomembne teme. Med 15.30 in 16.30 je imel čas za »domačo osvežitev«, nato pa se je vrnil v uredništvo, kjer je ob 20.30 pregledal prvi izvod časopisa. Če je bilo vse v redu, če se ni nič izgubilo in ni bilo potrebno dežurati, je po tem pregledu lahko odšel domov.

To je bilo naporno, a lepo obdobje njegovega službovanja.

Leta 1991, ko so se razmere v stari domovini zaostrole, je zapustil časopisno podjetje Delo in postal svobodni novinar. V tem času je ustanovil tudi lastno podjetje Fit media.

Poln idej in željan vedno ustvarjati nekaj novega je bil, tudi med službovanjem v Ljubljani, ustvarjalen tudi na celjskem področju. Po vzoru znanih Štihovih večerov je pripravljaj redne mesečne pogovorne oddaje, na katerih je gostil znane ustvarjalce s političnega, kulturnega in gospodarskega področja iz Slovenije, pa tudi iz bivših republik Jugoslavije (že po razpadu Jugoslavije). Ti pogovori, ki jih je pripravljaj najprej v hotelu Evropa v Celju, kasneje pa v Zdravilišču Dobrna, so bili zelo odmevni, celo mednarodno priznani. Na njih so se dotaknili perečih problemov tedanjega obdobja in o njih kritično spregovorili. Prvi gost večera, 5. oktobra 1990, je bil dr. Janez Drnovšek, ki je bil takrat

predsednik predsedstva SFRJ. Zaradi takratnega zaostrovanja razmer v Jugoslaviji je bil pogovor zelo zanimiv.

slika 36: RAZGOVOR Z DR. JANEZOM DRNOVŠKOM NA 1. CELJSKEM VEČERU (1990)

Zaradi aktualnih tem so bili Celjski večeri zelo dobro obiskani. Udeleževali so se jih tudi številni novinarji. Kot gostje so se na devetnajstih večerih zvrstili številni ugledni ustvarjalci: Milan Kučan, dr. Franjo Tuđman, Janez Janša, dr. Alojzij Šuštar, Jožef Školjč, Ciril Zlobec, Alija Izetbegović, generalpolkovnik Konrad Kolšek in generalpolkovnik Ivo Tominc, dr. Spomenka Hribar, dr. Zdravko Tomac, dr. Dimitrij Rupel, Kiro Gligorov, dr. Andro Ocvirk, mag. Marjan Cerar, Magda Tovornik, Jelko Kacin, Tit Doberšek, Drago Balažic, Jožica Puhar, mag. Marko Voljč, dr. Boštjan M. Zupančič in Vlado Kreslin.

slika 37: DR. FRANJO TUĐMAN IN MILAN KUČAN – GOSTA CELJSKEGA VEČERA (1991)

Zadnji Celjski večer je bil 15. januarja 1993.

Številni obiskovalci so bili po končanih pogovorih vedno navdušeni. V Novem tedniku je ena od obiskovalk takole pokomentirala desete Celjske večere, ko je bil gost g. Stipe Mesić (13. junij 1991): »Če smo prišli poslušat predsednika Mesića iz Nove Gorice, potem veste, kako nas zanima bodočnost Jugoslavije in v razgovoru je predsednik nakazal pot, kako se bodo odvijali dogodki, pa ne ve nihče. Tudi Milan Kučan je naju z možem navdušil, predvsem pa njegova premočrtnost pri osamosvajanju Slovenije« (Rozalija Devetak, Nova Gorica).

slika 38: ZADOVOLJNI OBISKOVALCI 10. CELJSKEGA VEČERA (1991)
(slika je iz Novega tednika, 13. junij 1991)

Že leta 1990 je k Jožetu prišel novinarski kolega g. Berni Strmčnik z idejo, da bi zdraviliščem pričela pomagati s fitness centri. Ideja mu je bila všeč, naredila sta koncept in ga ponudila zdraviliščem. Med tem je Jože zapustil Delo in postal svobodni novinar in podjetnik. V Celju je ustanovil svoje podjetje, ki se ukvarja predvsem z mediji in založništvom. V imenu podjetja je združil obe ideji in tako je nastala Fit media. Kljub temu, da nikoli niso delovali na področju fitnesa, je ime ostalo nespremenjeno do danes.

V podjetju so bili prvi, ki so na našem področju pričeli s kataloško prodajo, kar je danes nekaj vsakdanjega. Že leta 1991 so na tržišče poslali prvi reklamno-prodajni katalog.

slika 39: NASLOVNICA
PRVEGA
KATALOGA

Med obsežen prispevek Fit medie, katere motor in duša je Jože Volfand, šteje založniški prispevek. V svojem podjetju je idejno zasnoval in omogočil izdajo mnogih knjig in publikacij, ki so povezane predvsem z dogajanjem v Celju, tako z zgodovinskimi, kot s tistimi iz današnjih dni. Nemalokrat pa v njih načrtuje tudi prihodnost. Vse to pa potrjuje dejstvo, da je velik ljubitelj knjig in predvsem zagovornik »zgodovinskega spomina«, ki se, po njegovem mnenju, mora ohraniti za bodoče rodove. »Eden temeljnih kriterijev za njegovo podjetje je, da morajo biti projekti celjske identitete in umeščanja Celja v širši regijski in mednarodni evropski prostor. Pri tem vedno znova išče sveže, kreativne pristope, privablja številne sodelavce, saj, kot pravi, mesto ne sme zaspati v zgodovini,« so zapisali v predlogu za dodelitev Zlatega celjskega grba njegovi pobudniki (2004).

Med pomembnejše izdaje Fit medie lahko štejemo: Stare celjske razglednice (razglednice), Celje z očmi Joca Žnidaršiča (razglednice), Spomini na Celje – celjske vedute (grafični listi), Celjski knezi v Evropi (informativno-promocijska knjižica), Stoletje v Celju (monografija – kronika Celja v 20. stoletju), Šmartinsko jezero (specializirana publikacija), 80 let nogometa v Celju (jubilejna promocijska publikacija), Celje moje mladosti (knjiga), Od Rinke do Sotle (fotomonografija), Beleženje časa, ki mineva (knjiga – katalog), Celjski letopis, Znameniti Celjani (monografija), Zlata leta slovenskega rokometu (monografija).

Jožetu sta med njimi najljubši Stoletje v Celju in Znameniti Celjani.

slika 40: DEL IZDANIH KNJIG IN PUBLIKACIJ (2007)
(fotografirale smo raziskovalke)

Poleg tega je v obdobju delovanja pri Fit medii ves čas skušal oživljati kulturni, družbeni in politični utrip Celja. Ljubeznen do Celja in Celjanov ga je ves čas navdajala z energijo za nove projekte.

Sedež podjetja so imeli najprej na Mariborski cesti, kasneje so se preselili v zgradbo nasproti Sparove trgovine. Ker se je tam razvil predvsem trgovski center, so se preselili na lokacijo, kjer se sedaj razvija tehnološki center Tehnopolis, na Kidričevi cesti.

slika 41: PRVI PROSTORI NA MARIBORSKI CESTI (1992)

V tem obdobju je idejno in izvedbeno zasnoval precej projektov, ki bodo Celju prav gotovo v veliko pomoč pri kandidaturi za evropsko prestolnico kulture leta 2012.

Ko je vstopil v podjetniške vode, je pogrešal združenje, ki bi omogočalo druženje podjetnikov in menedžerjev. Zato je leta 1992 na Teharjih ustanovil celjski Klub podjetnikov Zlatorog. V klubu, katerega glavna naloga je še vedno priprava strokovnih srečanj, je odgovoren za pripravo in vodenje teh srečanj in pogovorov. Z željo, da na teh srečanjih spregovorijo o aktualnih, tudi provokativnih temah, se ves čas delovanja kluba trudi, da v Celje pripelje najpomembnejše strokovnjake z gospodarskega in političnega področja. Teme, ki jih na teh srečanjih obdelajo, pogosto odmevajo tudi izven meja našega mesta, saj pogosto spregovorijo o temah, ki so razvojno pomembne za Celje in regijo.

slika 42: MED VODENJEM ENEGA OD POGOVOROV (2002)

Med pomembnejšimi gosti na teh srečanjih so bili: dr. France Arhar, dr. Jože Mencinger, Zdenka Cerar, dr. Vlado Dimovski, dr. France Bernik, Jure Apih, Srečko Katanec, Tatjana Fink, dr. Janez Šuštaršič, mag. Jožko Čuk...

Na letošnjem zadnjem srečanju, ki je bilo 13. februarja 2007, so župani treh največjih slovenskih mest (g. Zoran Janković iz Ljubljane, g. Franc Kangler iz Maribora in g. Bojan Šrot iz Celja) razpravljali o temi Konkurenčnost slovenskih mest. Spregovorili so tudi o kandidaturi za evropsko prestolnico kulture 2012, saj vsa tri mesta kandidirajo za ta laskavi naziv.

slika 43: MED RAZGOVOROM Z ŽUPANI (2007)
(slika je iz Novega tednika 16. februar 2007)

Ko so predstavniki Mestne občine Celje izrazili željo, da bi v Celju oživili poletno kulturno dogajanje, se je s svojim podjetjem zavzeto lotil raznih projektov.

Tako je že leta 1996 organiziral poletni festival Poletje v Celju, knežjem mestu. V knjigi Stoletje v Celju (Branko Goropevšek) lahko preberemo: »Prvi festival Poletje v Celju, knežjem mestu je začel »dihati« meseca maja, ko je dokaj pozno

za takšno organizacijo zaživel organizacijski odbor. Ta je pripravil program, ki je skozi vse (deževno) poletje gasil kulturno žejo Celjank in Celjanov. Od začetka junija, ko je na letnem prizorišču za knjižnico in Pokrajinskim muzejem zaživel gledališki Dundo Maroje, pa vse do konca avgusta, ko je občinstvo navdušil New swing quartet, se je v prvem letu festivala zvrstilo več kot petdeset prireditev. Glavna značilnost prvega festivala je bila izjemno kakovostna in raznolika ponudba, kjer so ob sobotah dopoldne na svoj račun prihajali tudi mladi nadebudneži, ki so v velikem številu obiskovali prireditve...

Festival je bil tako rojen, vsa naslednja leta pa je rasel v vse bolj igrivega otroka, ki se sicer ni mogel izogniti mnogim in raznovrstnim otroškim boleznim, vendar še danes živi in uspešno zadovoljuje precej zahtevno celjsko občinstvo.«

Festival se je leta 2005 preimenoval v Veronikine večere.

Tudi tradicionalna prireditve Ljubezen je ena sama pesem, ki jo po svojem osnutku pripravlja Jože Volfand že vse od leta 1996, skrbi za popestritev kulturnega dogajanja v Celju. Nastala je v sodelovanju z organizacijo Unicef (prva takšna Unicefova akcija). Namenjena je predvsem ženam, materam in dekletom in na neformalen način združuje dan žena in materinski dan.

Posebnost te prireditve je, da ima tudi humanitarno noto, saj del izkupička vsako leto namenijo slepi osebi.

Med idejami za oživitev kulturnega dogajanja v Celju je bila tudi pobuda, da bi mesto Celje podelilo posebno nagrado, ki bi jo poimenovali po Veroniki Deseniški, slovenskemu pesniku, ki bi v preteklem letu izdal najboljšo pesniško zbirko.

»Od nekdanj ljubim poezijo, to, kako lahko s tako malo besedami izraziš tako močna čustva. Tako se mi je, ko sem se leta 1990 vrnil v Celje, porodila zamisel, da bi pripravil prestižno nagrado za najboljšo pesniško zbirko v letu. Prešernova nagrada se mi je zdela nekako preveč splošna, Jenkova pa nemara preveč stanovska. Svojo idejo sem predstavil takratni mestni oblasti in ta jo je navdušeno sprejela, podprli pa so me tudi v društvu pisateljev,« se svoje zamisli spominja Jože Volfand (Dobro jutro, 9. september 2006).

Leta 1997 so podelili prvo Veronikino nagrado. Žirija, ki so jo sestavljali: Ciril Zlobec, Veno Taufer in Matevž Kos, se je odločila za pesniško zbirko Razglednice za Darjo pesnika Iztoka Osojnika. V komisiji so vedno trije člani, ki pokrivajo različna področja. V njej so pesnik oziroma avtor, predstavnik stroke in predstavnik medijev.

V začetku so nekateri občutili Veronikino nagrado kot tiho grožnjo Jenkovi nagradi – nagradi za najboljšo pesniško zbirko, ki je v Sloveniji že obstajala. Kmalu pa so spoznali, da je Veronikina nagrada zasnovana drugače - kot promocija poezije.

Nagrad je postala tradicionalna, saj so jo 28. avgusta 2006 podelili že desetič.

»Želeli smo si narediti kulturni dogodek nacionalnega statusa in prestižno nagrado. Dosegli smo namen,« je komentiral Jože Volfand.

Vzporedno z Veronikino nagrado pa potekajo še nekatere druge prireditve. Tako so leta 2005 prvič podelili Zlatnik poezije, ki je »skromno priznanje tistemu pesniku, ustvarjalcu, ki lahko pokaže močan življenjski pesniški opus in svoj prispevek k požlahtnjenju slovenskega jezika in kulture.« (Jože Volfand, Novi tednik, 25. 8. 2006).

slika 44: CIRIL ZLOBEC – PRVI DOBITNIK ZLATNIKA POEZIJE (2005)

Lani so dogajanja še obogatili. V Celju je dva dni »živela« Ulica poezije, kjer smo lahko prisluhnili slovenskim pesnikom, na Starem gradu sta Jože Volfand in celjski župan g. Bojan Šrot, na pobudo revije Poetikon, zasadila ginkovo drevo v počastitev poezije narave, v grajskem okolju so pripravili ustvarjalne delavnice, v Celjskem domu pa je potekal 1. Festival poezije za otroke in mladino.

Veronikina nagrada tako postaja ena najprestižnejših kulturnih prireditev pri nas. Želja Jožeta Volfanda pa je, da bi vsako leto na tej prireditvi sodelovali tudi gostje iz tujine, predvsem naši zamejski pesniki.

Leta 2004 se je upokojil in mesto direktorja podjetja Fit media prepustil dolgoletni uspešni sodelavki, gospe Vanesi Čanji. Kljub temu pa podjetja ni zapustil. Vsak dan prihaja na delovno mesto, saj opravlja vlogo prokurista.

Še vedno rad poprime za mikrofona in vodi razne okrogle mize. Tako je bil tudi moderator ob predstavitvi kolegove pesniške zbirke, na kateri sta z g. Zvonkom Perličem obujala mladostne spomine in pereče probleme nekdanjih in sedanjih dni.

slika 45: MED OBUJANJEM SPOMINOV (2006)
(slika je iz časopisa Celjan, 7. 6. 2006)

Še vedno je poln načrtov, poln idej..., ki pa še ostajajo skrivnost. Prizadeva si, da bi s svojimi idejami v čim večji meri pomagal pri kandidaturi in izboru Celja za Kulturno prestolnico Evrope 2012. Aktiven bo, dokler se bo dalo in njegovi sodelavci so tega veseli.

Poleg delovnih načrtov pa ima še mnogo neizpolnjenih želja. Vedno je rad potoval in potovanja ostajajo tudi v njegovih načrtih. Že kot urednik Novega tednika je v sodelovanju z letalsko družbo JAT organiziral prvo potovanje okrog sveta (pri nas), katerega se je udeležilo precej novinarjev. V enaindvajsetih dneh so obiskali London, Bejrut, Tokio, Bombay...

slika 46: V GRČIJI (1974)

Potoval je tudi kot dopisnik Dela. Poleg Iraka mu je najbolj ostalo v spominu potovanje v Afriko. Svoje vtise je opisal v potopisu Naši obrazi v Afriki, ki ga je leta 1982 izdal pri Založbi Borec v Ljubljani, objavljali pa jih je tudi v Novem tedniku z naslovom Afrika, Afrika.

slika 47: MED OBISKOM V AFRIKI (1980)

Obiskal je okrog sedemdeset držav sveta, a je še vedno precej neobiskanih dežel, ki ga mikajo. Letos načrtuje obisk Portugalske in Rima, v načrtu pa ima tudi raziskovanje slovenskih planin.

Na vsako potovanje se skrbno pripravi. Že precej časa pred odhodom prebira literaturo o deželi, ki jo bo obiskal.

Skrivnosti tujih dežel sedaj že razkriva svojim trem vnukinjam, ki razveseljujejo njegovo družinsko življenje.

slika 48: VNUKINJE – UMETNICE (2004)

Načrti in ideje ga navdajajo z optimizmom, ki ga prenaša na vse okrog sebe.

BIBLIOGRAFIJA

Jože Volfand je že zelo zgodaj začel objavljati svoje prispevke v različnih časopisih in revijah. Prve pesniške in literarne poskuse lahko zasledimo v dijaškem listu Učiteljščnik. Kasneje je objavljajl v Mladini in Novem tedniku, v Obrazih...

Ko pa je postal novinar, so se njegovi članki in komentarji pojavljali v dnevnikih časopisih, v tednikih in v revijah. Objavljajl je v Delu, Večeru, Novem tedniku, Teleksu, Mladini, Komunistu, Profitu, Rodni grudi, Teoriji in praksi... , pa tudi v časopisih drugih jugoslovanskih republik – Pobjeda, Borba, Oslobođenje...

Kot zanimivost naj navedemo, da je nekaj časa objavljajl članke tudi v Primorskem dnevniku iz Trsta. V tem časopisu je uporabljal psevdonim Jože Žele.

Pisal je o različnih temah, najraje o kulturi, o samoupravljanju, o medijih, o vlogi političnih organizacij, o samoupravljanju...

Spisek vseh objavljenih člankov je preobsežen za objavo.

Napisal pa je tudi več knjig in knjižnih prispevkov:

- Procesi komuniciranja in odločanje v celjski družbenopolitični skupnosti (Celjski zbornik, 1981)
- Odmevi - kultura v samoupravni družbi (izbor publicističnih del in prispevkov, Mladinska knjiga Ljubljana, 1978)
- O kulturni politiki in kulturni vzgoji (Novi vidiki, Zavod za šolstvo RS, 1979)
- Osnove samouprave kulturne politike (Univerzum - Zveza delavskih univerz Slovenije, 1980)
- Naši obrazi v Afriki (potopis, Založba obzorja Maribor, 1982)
- Glej v živo (Založba obzorja Maribor, 1983)
- Iraška srečanja (potopis, Založba Borec Ljubljana, 1985)
- Irački susreti (potopis, Globus Zagreb, 1986)

slika 49: DEL NJEGOVIH KNJIŽNIH IZDAJ

NAGRADE IN PRIZNANJA

Za svoje delo je že zgodaj pričel dobivati nagrade in priznanja. Eno prvih priznanj je bila že prijava žena iz kolonije na avdicijo za Kekca. Pa kasneje nagrade za literarne dosežke, nagrada za sodelovanje v javni radijski oddaji... Vseh takšnih priznanj in nagrad niti ne zna naštet.

Med večjimi priznanji, ki jih je dobil, je potrebno omeniti Priznanje Osvobodilne fronte slovenskega naroda za požrtvovalno delovanje v mladinskih in drugih družbeno-političnih organizacijah, ki mu ga je podelila Republiška konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije.

slika 50: PRIZNANJE OSVOBODILNE FRONTE

Leta 1975 je za zasluge in dosežene uspehe pri delu, ki ima pomen za socialistično izgradnjo države, po ukazu predsednika SFRJ Josipa Broza Tita, prejel Red dela s srebrnim vencem.

slika 51: RED DELA S SREBRNIM VENCEM

Prejel je tudi priznanje Kulturne skupnosti Celje za delo v celjski kulturi.

Leta 2004, ko je praznoval šestdesetletnico, je skupina celjskih direktorjev, kulturnikov in drugih veljakov podala predlog za dodelitev občinske nagrade – Zlati grb mesta Celja. Žal ga je komisija, kljub ogromnemu doprinosu k prepoznavnosti Celja v domači in tuji javnosti, pri podelitvi tega priznanja spregledala. Upamo, da bosta ob naslednji nominaciji njegovo delo in požrtvovalnost prepričala tudi ljudi, ki so v komisiji.

Poleg vseh nagrad in priznanj, ki jih je prejel, pa mu zelo veliko pomenijo tudi vsi dosežki, ki jih še vedno niza, vse uspele prireditve in ob njih veseli in zadovoljni občani in drugi udeleženci »njegovih prireditiv«. Tudi vsi ti zadovoljni ljudje so svojevrstna nagrada za dosežene uspehe.

DRUGI O JOŽETU VOLFANDU

Mnoge prijatelje, sodelavce in znance smo poprosili, da nam s svojimi spomini pomagajo pri izdelavi naše raziskovalne naloge. Večina je na naše prošnje odgovorila. Del spominov smo že vključile v samo raziskovalno nalogo. Ker pa menimo, da so zapisi zanimivi tudi v tistih delih, ki jih nismo navajale, jih objavljamo v celoti.

g. Jože Premec, mladostni prijatelj

»Ja, kar dolgo je že od tega, ko sva z Jožetom Volfandom – Čokorjem, enim mojih takrat najboljših prijateljev, skupaj hodila po mladostnih poteh. Pravzaprav sva se bolj družila ko sva bila še osnovnošolca, kasneje, ko se je Jože odločil za odhod na Učiteljsko v Celje, pa sva se že bolj poredko videvala. V glavnem ob vikendih, ki pa so bili skoncentrirani zgolj na nedelje – sobote so bile še normalen deloven (šolski) dan.

Kaj naju je družilo? Kar več vzrokov bi se dalo naštet; ista šola, soseščina, socialni stan – oba namreč izhajava iz delavskih družin, najbolj pa karakter, pa čeprav sem bil sam malce bolj živahen, usmerjen v šport, Jože pa bolj miren, premišljen in najbrž že zaradi tega tudi bolj naklonjen kulturi. Pa sva uskladila tudi te ovire. Čokor je za nekaj časa postal nogometaš, jaz pa kulturnik. Nogomet sva igrala v isti – pionirski ekipi NK Bratstvo Hrastnik, kulturno pa sva se udeleževala v DPD Svoboda II, ki je združevala predvsem populacijo Spodnjega dela Hrastnika, kot smo takrat delili hrastniško dolino. Mislim, da sva skupaj zaigrala celo v dveh mladinskih igrah; ena je bila »Pionirji z tihega dol«, ki jo je režirala, na žalost že pokojna, gospa Elza Pap.

Sicer se nisva družila zgolj na igrišču in odru, ampak sva bila tudi sicer veliko skupaj; kot rit in srajca, so znali takrat povedati ljudje. Veliko sva se pogovarjala, se sprehajala, načrtovala življenje. Čeprav malce mlajši, je bil Jože vedno prvi; name je deloval nekako starševski, morda tudi zato, ker sem bil nezakonski otrok, on pa je imel še tri starejše brate in urejeno življenje. Ga je morda tudi to navezalo name? Morda. Priznati moram, da me je dobro »vzgaljal«, četudi mi je kdaj pa kdaj šel že malce »na živce«, ker je deloval preveč očetovsko. Včasih sem dobil občutek, da se me kar malce lasti in zato se je tudi zgodilo, da se kak dan nisva videla. Nisva bila sošolca. Sam sem zaradi prometne nesreče šel kasneje v šolo. V šoli nisva imela težav. Kot odličnjaka sva veliko sodelovala pri raznih krožkih. Tudi literarnih, kjer so nastajale prve »mojstrovine« in od koder najbrž tudi izhaja moja nagnjenost do pisanja. Sprašujete me za kakšno anekdoto. Po pravici povedano da se takšne, ki bi jo veljalo zapisati, niti ne spomnim. Moram pa priznati nekaj. Prva leta po njegovem odhodu v Celje sem ga kar pogrešal. Zlasti v najstniških letih bi potreboval kakšen njegov nasvet, zlasti v kriznih trenutkih, ki so sestavni del vsake mladosti. Takrat, saj sami veste, ti lahko iskren prijatelj največ pomaga.

Žal se kasneje nisva kaj dosti videvala. Najine življenjske poti so se tako razdvojile, da sva le redko našla skupen korak. Denimo pri snovanju družine, ustvarjanju kariere. Včasih, ko sem ga kot moderatorja spremljal na TV, sem ga

občudoval, mu bil kar malce nevoščljiv, a zadovoljen in ponosen, da sva nekoč bila prijatelja... .«

ga. Marija Lena Wohlfond, svakinja

»Fantič iz moje spominske slike

Jožetovi prvi stiki s svetom so se začeli v majhnem mestu steklarjev in rudarjev.

Hrastnik je stisnjen v soteski ob potoku Boben, ki se s pritokom Brnica združi pri mostu sredi Hrastnika in skupaj prišumita v reko Savo.

Moje srečanje z Jožetom je bilo nepozabno. Zgodilo se je lepega poletnega dne, ko sem prvič stopila čez prag njegovega doma.

Slika kuhinje še danes plava v mojem pogledu. Ozek prostor je bil pred menoj. V njem ob steni stisnjena majhna miza z dvema stoloma in nad mizo polička z radiom. Ob nasprotni steni ozka kuhinjska omara – »kredenca«, v levem kotu pri vratih »lavor« z vodo, desno v kotu grobo zidan štedilnik s svetlečo obrobo. Na štedilniku dve kozici in ob štedilniku, poleg zaboja za premog, fantič s predpasnikom okoli pasu in s kuhalnico v roki.

Ob mojem prihodu se je obrnil, pogledal me je s svojimi zasanjanimi očmi ter me pozdravil s prav zapeljivim pogledom, ki ga krasi še danes. Zdramila ga je materina beseda, ki ga je opomnila na delo.

Spretno je obrnil kose divjačine, ki jo je prinesel njegov oče prav zaradi mojega prihoda.

Jožetov oče je bil izvrsten lovec, še boljši steklarski mojster, odgovoren oče, ki je vedno poskrbel da družina ni bila lačna. Mati je gospodinjala, a svoje sinove, Jože je bil najmlajši, je pripravila za življenje. Naučila jih je delati. Znali so vse, od ribanja tal, pranja posode in perila do peke kruha. Starejši so varovali mlajše, a pri njihovem odraščanju ni manjkalo hudomušnosti, nagajivosti, naravnega humorja, nadarjenosti za petje in sploh za glasbo.

Kljub skromnim pogojem se mi zdi, da so doživeli vse tisto, kar potrebuje zdravo otroštvo in mladost.

Oče je dva sinova priučil steklarstvu in kmalu je ob sebi imel dva izjemna delavca. Najstarejši je končal srednjo strokovno šolo in najmlajši, Jože, je imel srečo, da je izbral tisto, kar si je želel.

Njegova pot do izobrazbe je bila podobna lakoti, ki jo je bilo potrebno premagati. Fantič iz moje spominske slike je hlatal po znanju. Vse mu je bilo sveto, od narave, ljudi, spoznavanja drugih svetov in ljudstev do otrok in vnukov.

Jože je kot nebo nad nami, ki vse vidi in vsepovsod seže s svojim srcem in sposobnostmi. Je človek čustev, dobrote, poguma in podjetnosti, poln šarma in odgovornosti, dojemanja življenja v celoti.

Seveda ni vse šlo brez težav, a stezice in poti svojega življenja je gradil z veliko mero truda in odgovornosti in kolikor Jožeta poznam, bo to pot plodno nadaljeval še naprej. Svojo srečo vedno najde v delu.

Srečno Jože!«

ga. Zinka Hadžić (Tržan), sošolka

»To, da naj bi kot sošolka povedala kaj o Jožetu Volfandu, se je izkazalo kot nekaj prijetnega zame. Zakaj? Zato, ker sem v teh tako drugačnih časih v mislih podoživljala dogodke iz obdobja, ko smo se skupaj z Jožetom oblikovali v učitelje na celjskem učiteljišču. Po toliko letih – več kot štiridesetih, še bolj uvidiš, kako so to bili za nas lepi časi in ob tem razmišljanju ti je toplo pri srcu.

Bili smo res razred, ki je bil zelo povezan med seboj – pravi kolektiv, katerega pomemben del je bil ravno Jože. Mislim, da nas je bilo triintrideset, od tega samo trije fantje! Ampak, kapo dol pred njimi! Bili so kot stebri razreda, vsak v svojem smislu.

Tudi Jože je rad pel. Lahko bi rekli, da je bilo petje narodnih pesmi neke vrste maskota 5.b razreda. Spremljalo nas je povsod: med odmori, na ekskurzijah, srečanjih... Profesorje smo radi pričakali s petjem, kar nas je včasih rešilo tudi spraševanja, ki takrat seveda še ni bilo napovedano. Večkrat pa nam je pri tem pomagal Jože in se s svojim prijetnim, umirjenim glasom in lepim govorom opravičil v imenu celega razreda. Ja, lepa beseda lepo mesto najde! Tudi to pravilo je takrat še držalo.

Dar govora smo pri Jožetu občudovali tudi pri pouku. Tudi če mu kakšno vprašanje slučajno ni bilo »ravno pisano na kožo«, se je znašel in ga je dar govora in dobro razmišljanje rešilo, ko je v svoji značilni drži – z rokami sklenjenimi pred seboj s prekrižanima palcema palcema – začel o stvari prepričljivo govoriti in mimogrede speljal snov na njemu znan teren ...

Veliko svojih sposobnosti je že v času šolanja nesebično uporabljal v korist in za dobro drugih. Vendar je še tudi danes, ko je za njim že veliko osebnih dosežkov, na srečanjih našega razreda še vedno isti Jože, prijazen, nasmejan, preprost, brez kančka domišljavosti. Smo pa sošolci tisti, ki se ponašamo z njim!«

ga. Helena Luževič, sošolka

»Z Jožetom Volfandom sem bila sošolka pet let na Učiteljišču v Celju. Naš razred je bila prijetna skupnost. Lepo smo se razumeli in tudi profesorji so radi prihajali k nam. Kadar smo se najbolj bali kakšnega predmeta, smo pred uro prepevali, da smo omilili strah pred spraševanjem.

V razredu smo imeli samo tri fante. Jože se je kmalu izkazal kot izjemen dijak in odličen govornik. Svoje misli je znal izražati jasno in jedrnato, včasih tudi poetično. Pozneje je postal predsednik mladinske organizacije na šoli.

Kot sošolec je bil izredno priljubljen, vedno dobre volje in nasmejan. Bil je tisti v razredu, okoli katerega smo se zgrnili in poklepetali, če nam je bilo lepo ali pa smo bili zaskrbljeni pred šolskimi nalogami.

Po končani maturi so se naše poti razšle. Sedaj se srečujemo vsakih nekaj let ob obletnicah. Takih srečanj se vedno zelo veselimo in zapojemo kot nekoč v razredu.

Zelo sem vesela, da ste izbrali prav g. Jožeta Volfanda za osebnost našega kraja.«

g. Janko Jutriša, sošolec

»V odgovoru na vašo prošnjo bom napisal nekaj tega, kar mi je ostalo v spominu na srednješolska leta, ki sem jih preživel tudi skupaj z Jožetom Volfandom. V letih 1959-1964, torej pet let, sva bila sošolca na Učiteljišču v Celju.

Menim, da je vaša odločitev, da ga uvrstite med osebnost domačega kraja, dobra. S svojim vsestranskim delom in uspehi na tako širokem področju njegovega delovanja, kot je bilo njegovo, si to vsekakor zasluži.

Spoznal sem ga na sprejemnih izpitih za prvi letnik Učiteljišča (sedaj Gimnazija Center Celje). Razporedili so naju v 1.b razred. V razredu smo bili trije fantje: Jože, pokojni Miha in jaz in (mislim) 29 deklet. Vseh pet let smo se med seboj kar dobro razumeli.

Jože je začel kmalu aktivno delovati v mladinski organizaciji v šoli in po letu ali dveh se je že vključeval v delo ZSMS na občinskem nivoju. Imel je dober občutek za probleme in želje mladih in se je aktivno zavzemal za njihov reševanje oziroma izpolnitev. Pri šolskem in izvenšolskem delu je bil dosleden in kritičen do napak, na katere si je upal tudi javno opozoriti. Po učnem uspehu je bil odličen dijak.

V prvih letih srednje šole je bil velik romantik, nato pa samo romantik. Zelo rad je imel naravo in vse kar je z njo povezano. Rad je pel (in to še danes rad počne). Naš razred je bil znan po tem, da smo zelo radi peli, mnogokrat kar med odmori, v učilnici. On je bil večkrat pobudnik in je pel »naprej«. Razredna himna je bila pesem Oj mladost ti moja. Na obletnicah mature, od njenega nastanka, Jože vedno poje pesem o »beli snežinki, ki pada...«.

Razen na družbenopolitičnem je bil zelo aktiven tudi na kulturnem, posebno na literarnem področju. Časopis Mladina je razpisal republiški nagradni natečaj na temo alkoholizem (letnice se ne spomnim, mogoče l. 1962). Jože je za svoj prispevek dobil prvo nagrado. Iz vsebine njegovega prispevka se je dalo razbrati, da je imel težko otroštvo, čeprav o tem ni nikoli govoril. Prvo nagrado je dobil tudi za prispevek za šolsko nagradno literarno tekmovanje, ki ga je organiziral prof. Lah.

Veliko je vedel o nogometu in ga tudi zelo dobro igral. Imeli smo športni dan in smo na Skalni kleti igrali nogomet. Slučajno je bil tam tudi trener nogometnega kluba Olimp Celje. Po končani tekmi je Jožeta povabil, da bi igral za njegov klub. Jože se za to ni odločil. Znanje o nogometu je preizkusil na kvizu Radia Ljubljana – prišel je v drugi krog (od treh). Imel pa je težave preden se je naučil voziti s kolesom, ki je bilo naše pomembno prevozno sredstvo.

Bil je sladkosneden. Za svoj rojstni dan je naju z Mihom povabil na torte. Tudi kadar smo šli na »pijačo«, smo vedno pili sladko šeri vino.

S čednim videzom, prijetnim značajem in osebnostjo je bil privlačen za ženski spol. V kolikšni meri pa je to izkoristil, ve samo on.

Po končanem Učiteljišču so bili najini stiki redki. Njegovo kariero sem spremljal preko sredstev javnega obveščanja.

Iz obdobja, ko je bil izjemno prisoten v javnem življenju, poznam anekdoto. Znan celjski občan se je takole pošalil na račun njegove popularnosti. Zjutraj je hotel prebrati časopis – uvodnik je napisal Jože Volfand, popoldne je poslušal

radio – v oddaji je sodeloval Jože Volfand, zvečer je gledal televizijo – voditelj oddaje je bil Jože Volfand. Postal je lačen, hotel je odpreti konzervo, pa si je premislil, ker se je bal, da bo v konzervi Jože Volfand.

To je nekaj spominskih utrinkov na Jožeta v najinem srednješolskem obdobju. Upam, da vam bom s tem lahko kaj pomagal pri izdelavi vaše raziskovalne naloge.«

ga. Antonija Mešl, sosošolka

»Sprašujete me o spominih na čas, ko sva z gospodom Jožetom Volfandom hodila po istih poteh: to so bila srednješolska leta na celjskem Učiteljišču. Sicer nisva bila sošolca, vendar smo se mladi v prostem času veliko družili ob skupnih dejavnostih – v krožkih, na delovnih akcijah, organizirali smo šolske proslave, plese... Veselili smo se mladosti in si pomagali ob težavah.

Mnogo ur sva skupaj preživela v dramskem krožku, družila naju je ljubezen do lepe slovenske besede, do poezije naših pesnikov.

Sprašujete, kako sem ga doživljala kot človeka – pošten, delaven, resnicoljuben, dober prijatelj, optimizem in vera v življenje ga zaznamujeta.«

ga. Vjeka Miklavc, nekdanja prijateljica

»Moram priznati, da sem bila nemalo presenečena, ko sem dobila vašo pošto. Veste, od takrat, ko sva bila z Jožetom v Celju, je minilo več kot 44 let.

Srečala sva se na Golovcu v Celju. No, bolj natančno: na vrhu Golovca je bila, mislim, da je še danes – vila (lepa hiša). V njej je bil dom – Vzgojni zavod Ivanke Uranjekove. Tam so bili doma otroci s posebnimi potrebami. Nekateri s imeli starše in so na koncu tedna šli k njim, mnogi pa so bili brez njih. Otroci so hodili v posebno osnovno šolo; ko so prišli v dom, so za njih skrbeli vzgojitelji, ponoči pa dijaki iz Učiteljišča. Tako sva se z Jožetom srečala prav pri njih. Bila sva nočna vzgojiteljica. Trije učiteljiščniki smo skrbeli, da so otroci mirno spali, da jih ni bilo ponoči strah. Skupaj smo gledali televizijo, si pripovedovali pravljice, se igrali, skrbeli, da so bili zobki čisti pred spanjem. Jože je srbel za dečke, jaz za deklice. Tako sva dobila v domu brezplačno bivanje s prehrano. Ker sva imela skromne štipendije, je bilo to najino delo kar dober prispevek za preživetje.

Velikokrat smo ostajali z otroki tudi med prazniki in počitnicami. Tako so se med nami stkale pristne vezi. Nekatero deklice so mi zaupale, da so zaljubljene v Jožeta, saj je bil »fejst« fant.

Izredno je skrbel za lepo slovensko besedo. (Pozneje sem ga videvala kot voditelja TV oddaj) Naša naloga je bila, da smo pred spanjem pripovedovali pravljice. Lahko si mislite, kako so te pravljice zvene iz njegovih pripovedovanj!

Kot človek je bil nekoliko skrivnosten. O sebi ni pripovedoval. Vedeli smo, da je priden dijak. Zaupali so mu tudi delo v mladinski organizaciji.

Prijatelj je bil zelo dober. Ker sem bila starejša od njega in sem imela že fanta, sem ga večkrat prosila, da je namesto mene pazil še na »moja« dekleta, da sem lahko šla v kino ali na randi. Nikoli mi ni odrekel pomoči.

Leta 1963 sem končala Učiteljišče in se poslovila od Golovca in Jožeta. Od takrat se nisva več srečala. Ostali pa so mi prijetni spomini na skupno skrb za sirote. Tako delo človeka plemeniti. Plemenitost pa je Jožetova odlika. Niso potrebna velika dela!

Fotografij, žal, nimam. To je bil čas, ko ni bilo fotoaparatov. Ne spomnim se, da bi ga kdo pri nas imel. Slikat smo se hodili k fotografu.«

g. Zvonko Perlič, prijatelj

Ko človek stoji pred nalogo, da v spomin prikličemo doživetja s človekom, ki mu je v življenju veliko pomenil, je to zanimivo, prijetno, čestokrat pa tudi zapleteno. V takšnem položaju sem se znašel zdaj, ko želim zapisati nekaj o gospodu Jožetu Volfandu – znancu in prijatelju. Pri tem moram zelo paziti, da me ne bi zaneslo na pot naštevanj stoterih predlogov različnih akcij, dogodkov, seminarjev, predavanj, knjig, časopisnih sestavkov... kar vse je Jožetov um in duh sproščal in dajal v prostor in čas, temveč se bom omejil le na tisti del vplivanja njegove osebnosti na ožje in širše okolje in tudi na mene.

Gospoda Jožeta Volfanda sem spoznal na začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja. Oba sva bila prišla v Celje: on iz Hrastnika, jaz iz Šentjurja pri Celju. Tista leta so bila razburljiva za mlada človeka: sprememba družbenega sistema, državne volitve, gospodarska reforma, prve resnejše študentske zahteve in drugo, vse to je dajalo veliko možnosti za razmišljanje in aktiviranje v smeri izboljšanja razmer v slovenski družbi v povezavi s stanjem v takratni skupni domovini Jugoslaviji. Oba sva se kmalu znašla kot voditelja mladinske organizacije v Celju, s tem, da je Jože Volfand močno vplival na poglobljanje vsebinskega delovanja te organizacije. V takratno politično življenje je prinesel svežino, nov duh in nekaj več samostojnega razmišljanja brez podrejanja utečenim vzorcem in diktaturi od zgoraj. Izkazalo se je, da je Jože Volfand izredno sposoben prenašati svoje ideje na druge ljudi, da pa pri tem ni povzročal velikih konfliktnih situacij, niti v odnosu do širokih ljudskih množic, niti v odnosu do oblasti. Ni bil oportunist, ne, imel je izreden čut kdaj, na kakšen način in s kolikšno mero intenzivnosti je potrebno vsako stvar, ki se jo je lotil, izpeljati v praksi. To modrost in sposobnost imajo le redki ljudje, a Jožetu Volfandu je bila lastna vse njegovo življenje.

Nikoli ne bom pozabil veličastnih prireditev »Naše besede«, ki so vključevale na tisoče mladih ljudi po vsej Sloveniji. To je bil Jožetov otrok. Pa nepozabni »Teden domačega filma«. S kakšno zagretostjo, s kakšno vehemenco in odločnostjo se je Jože lotil tega projekta, tega še danes ne morem razumeti. Pisal je organizacijska navodila, vabila, različna mnenja in stališča v zvezi s filmom, opravil na stotine in tisoče razgovorov z igralci, režiserji, kulturnimi delavci in drugimi ljubitelji filma.

Formiral je organizacijski odbor »Tedna domačega filma« v katerem sem bil tudi sam, bil je »motor«, ki je poganjal veliko predstavitev, najprej slovenskih, potem pa tudi jugoslovanskih filmskih dosežkov. Celje je po zaslugi Jožetovega »Tedna

domačega filma« ob tej vsakoletni prireditvi postalo jugoslovansko središče filmske ustvarjalnosti.

Spomnim se leta 1973, k je bila huda energetska kriza in so bile nenehne redukcije električnega toka zaradi pomanjkanja nafte. Unionska dvorana ni bila ogrevana in vsi smo se tresli od mrazu. Delalo se je v izredno skromnih razmerah, saj je bila Jožetu Volfandu vsebina prireditve daleč najpomembnejša.

Po koncu nekega filmskega dne, na katerem je bila prisotna tudi igralka Milena Zupančič, je bila tudi skromna pogostitev. Na mizi je bilo nekaj kokt in obloženih kruhkov – kanapejev, ki pa so bili tako majhni, da bi lahko z enim zadelal luknjico v zobu. Iz tega se je razvila šala, namreč, da so ti kanapeji »Jožetove plombice«.

Izredna odlika gospoda Jožeta Volfanda je bila, da je znal čas izredno racionalno uporabiti. Zaradi tega ga izredno cenim. Vedno razmišljajoč in v akciji je znal razporediti naloge in čas za njihovo izvedbo tako preudarno, da je uspel postoriti praktično vse, kar si je zamislil.

Gospod Jože Volfand mi je bil s svojimi dejanji, razmisleki in dejavnostjo šestokrat vzor. S svojim vsestranskim delovanjem je dajal in še vedno daje pečat Celju in Sloveniji. Srečni smo lahko, da imamo kot narod takšne sinove, kot je gospod Jože Volfand. Naj bo takšnih v prihodnje še več!«

g. Drago Medved, sodelavec in prijatelj

»Jožeta Volfanda sem spoznal verjetno leta 1968, ko sem bil zaposlen v Celjskem tisku kot ročni stavec, a sem že objavljaj svojo poezijo v Mladih potih in se sicer drugače angažiral predvsem v kulturi. Tedaj sem se namreč vrnil iz služenja vojaškega roka v Jugoslovanski ljudski armadi. Tega leta je že potekala prireditev Naša beseda in Jože Volfand je tedaj vodil organizacijo te prireditve, mislim pa, da je bil tedaj predsednik OK ZMS Celje. Tega leta me je povabil k sodelovanju kot člana žirije, ki je ocenjevala posamezne predstave po šolah in jih izbirala za finalni del na odru SLG Celje. Tedaj smo bili v komisiji še Slavko Belak, upravnik SLG Celje, Janez Žmavc, dramaturg SLG Celje, in sicer dramatik, Darinka Jošt, učiteljica tedanje IV. OŠ in režiserka mnogih predstav z mladimi, Juro Kislinger, novinar Večera, dramatik in režiser, sodelavec SLG Celje, Gustav Grobelnik, profesor na Srednji ekonomski šoli, vsestranski kulturnik, pevec in predsednik Komornega moškega zbora Celje, Tone Zorko, upokojeni učitelj likovnega pouka in režiser (režiral je prvo predstavo v SLG Celje po končani 2. svetovni vojni), Štefan Žvižej, dolgoletni tajnik Zveze kulturnih organizacij celjske občine in režiser in še drugi, ki se jih ne spomnim več.

Od tedaj sva ostala sodelavca takorekoč vse do danes s presledki, ki jih prinese življenje, prijateljstvo pa je ostalo ves čas, nič ga ni zmotilo, čeprav se nisva vedno povsem strinjala v vseh stvareh, a ravno v tem vidim dragocenost pravega prijateljstva v katerem ostaneta nepoškodovana moj prav in njegov res!

Leta 1969 smo ustanovili celjsko literarno revijo Obrazi, botrovali smo ji Jože Volfand, Aleš Ilc (nazadnje direktor Kovinotehne), Janez Pirš (nazadnje novinar

RTV Ljubljana, znan s poročanja na Roški v Ljubljani in pozneje Zagreba, žal že pokojni), prof. Andrijan Lah, slavist iz Celja, pozneje na Poljanski gimnaziji v Ljubljani in jaz. Bil sem prvih šest let glavni urednik, Jože Volfand pa vsa leta član uredniškega odbora. Kot tedanji predsednik celjske mladinske organizacije je poskrbel, da je omenjena organizacija bila izdajatelj revije in da je celjska občina prispevala iz svojega proračuna nujno subvencijo. Brez njegove vsestranske podpore Obrazi ne bi mogli izhajati.

Leta 1971 sem prišel na Novi tednik kot tehnični urednik in tedaj je bil tam glavni urednik in direktor podjetja Novi tednik – Radio Celje Jože Volfand. Tu sva seveda sodelovala povsem poklicno. V tem času je Jože Volfand organiziral pod okriljem NT-RC posvetovanje o stanju v slovenskem filmu. To je bilo na pomlad leta 1973 v tedanjem hotelu Celeia. Iz tega posveta se je rodil Teden domačega filma, ki je istega leta jeseni že zaživel v Celju s tremi filmi.

Več kot deset let sem bil podpredsednik organizacijskega odbora, zadolžen za spremne prireditve (okrogle mize, posvetovanja, obiske po šolah in v podjetjih ter za razstave) in tako desna roka Jožetu Volfandu, ki je sicer bil samo prva leta predsednik organizacijskega odbora, pozneje pa seveda spiritus agnes vseh prireditev do konca trajanja TDF.

V času, ko je bil direktor NT-RC je sprožil tudi akcijo srečanj slovenskih pisateljev in pesnikov, ki so hodili v Celje (v sodelovanju z Društvom slovenskih pisateljev), se tu zbirali in od tu obiskovali v manjših skupinah vse šole in kulturne domove po vsej celjski regiji. Tudi na tem področju sva sodelovala, ker sem vodil skupine po Kozjanskem, Rogaškem in v Obsotelju. Iz tega časa je še živa anekdota s Svetlano Makarovič, ki je prišla v Celje malo prezgodaj in je kar sedla za pisalno mizo gospoda Jožeta Volfanda in ko je prišel, sta se zapletla v »živahen« pogovor o položaju umetnikov v družbi, s katerim pesnica ni bila zadovoljna, Jože Volfand pa je tedaj že bil viden politik, zlasti na področju kulture in se je komaj ubranil njenega eruptivnega komentiranja družbenega stanja.

Z Jožetom Volfandom sva sodelovala tudi tedaj, ko je bil on predsednik OK SZDL Celje, ki je bila ustanoviteljica NT-RC, jaz pa sem bil tisti čas odgovorni urednik NT. Poklicno sva sodelovala še dvakrat, in sicer ko je bil odgovorni urednik dnevnika Delo. Ko sem končal funkcijo predsednika OK SZDL v Celju, sem se hotel vrniti k novinarstvu in nisem želel nadaljevati dela v politiki, še manj kariere. Med tem časom sem namreč tudi doštudiral ob delu in se zaposlil v Delu v kulturni redakciji kot novinar in komentator za področje kulturne dediščine. Toda Jože Volfand je potem odšel v Celje in ustanovil svoje podjetje FIT MEDIA d.o.o.. Ko sem sam odšel z Dela leta 1990, sem se zaposlil v njegovem podjetju za slabo leto kot urednik publikacij, potem pa sem leta 1992 začel tudi sam pot svobodnega novinarja.

Ves čas, kar poznam Jožeta Volfanda, sva sodelovala zelo dobro in zelo korektno. Predvsem zaradi tega, ker ima Jože Volfand dve dobri značajski lastnosti: nalogo, ki jo sprejme ali si jo sam naloži, spelje do konca in nikoli ne pušča za seboj nedorečenih stvari, in drugo: vedno drži besedo in je res mož besede. Četudi mnogokrat ni bilo lahko, je naredil vse, da je pomagal

sodelavcem, nikoli ni šel proti njim iz kakšnih pritlehnih nagibov. Za sodelavce se je vedno zavzemal, četudi je bil zahteven in strog. Imel je navado, da je pisal opombe in delovne zadolžitve na majhne lističe, tiste iz papirnate kocke. A nič nam ni pomagalo, če je bil listič majhen. Če je hotel, je imel drobno pisavo in je na majhen format veliko napisal. Ko si dobil tak listič v roko ali na mizo, je bilo malo časa za kaj drugega kot za delo. A to je znal tudi vrednotiti. Znal je poskrbeti za kolektiv, za družabnost in v tistem času sedemdesetih let tudi za denar za časopis in za radio, kar ni bilo enostavno. V vseh teh letih sem ga videl morda dvakrat ali trikrat tako jeznega, da je povzdignil glas, sicer pa je vedno obvladoval vse probleme razumsko, racionalno, pa tudi z iskrivim odnosom do humorja. Je zelo prijeten, duhovit in vsestransko zanimiv sogovornik.

Sodelovala sva tudi pri izdaji velike monografije akademskega slikarja Staneta Jagodiča, po rodu Celjana, ki pa vsa leta živi v Ljubljani. To je bilo veliko delo, velikega formata in brez prizadevanja Jožeta Volfanda na organizacijskem in finančnem področju bi tako študijozna in obsežna monografija nikoli ne izšla (1988/1989). Veliko sva sodelovala tudi pri spremljanju dela akademskega kiparja Vasilija Četkovića Vaska (razstave, srečanja, katalogi), zlasti v letih 1971 – 1990.

Leta 1996 sva bila med ustanovnimi člani Lions kluba Celje, ki je bil prvi lions klub na Celjskem. Jaz sem bil prvih pet let tajnik, Jože Volfand pa je bil eno leto predsednik, kajti v lions klubih je vsako leto nov predsednik in je menjava avtomatična. Tudi kot klubska tovariša sva odlično sodelovala.

Veliko sva skupaj doživela. Bilo je prijetno. Še danes sem vesel in v čast mi je, da sem bil njegov sodelavec. Marsikaj sem se pri njem naučil.«

ga. Marija Ramšak, dolgoletna mentorica dramskega krožka na OŠ Hudinja

»Naša beseda

Bili smo mladi. In mlade smo imeli ob sebi. Take, ki so kar iskali, kje bi se lahko dokazali. Dramski krožek je bil prava priložnost zanje. Vse proslave, nastopi po delovnih kolektivih, prireditve po krajevnih skupnostih.

In potem nov izziv: Naša beseda. Treba je bilo najti temo, napisati scenarij, poiskati ali kar izdelati rekvizite, izbrati glasbo, poskrbeti za razsvetljavo – to v tistih časih res ni bil mačji kašelj, če pri tem pomislimo, da sva z učenci vse to počeli sami: starejša gospa, nekdanja gledališka igralka gospa Golobova, in jaz, mlada učiteljica in mama.

Odločili sva se za Bésedo na slovenski zemlji. Prebrskali sva 2. polovico 19. stoletja, vključili vanjo Bleiweisov govor, pevski zbor, enodejanko Meja in še kaj. In potem je bilo vse kot na pravi béseidi.

Nastop v celjskem gledališču; večina še ni stala na pravem odru. Poslušalstvo navdušeno.

In naslednje leto spet lastna stvaritev Zadnja vaja. Navdušili smo komisijo in poslala nas je na republiško srečanje šolskih dramskih skupin v Idrijo. Bilo je zelo lepo, mi pa zelo uspešni.

Nato pa so se nekateri v Celju odločili, naj postane Naša beseda tekmovanje, za katerega so nekateri najemali gledališke igralce, imeli več mentorjev in mecenov; in tako smo se tisti, ki smo začeli in delali povsem amatersko, odpovedali sodelovanju. Škoda! Šlo je naprej po drugih tirih in nekoč minilo. Ko danes na televiziji spremljam kako prireditev, vselej ob koncu preštevam vse sodelavce in se čudim...«

g. Joco Žnidaršič, sodelavec in prijatelj

»Ko sem pričel sodelovati z Jožetom, je bil že prekaljen novinarski »maček«, znan in priljubljen tudi kot TV voditelj v belem »puliju«. Zato se mu takrat, ko je postal urednik časopisne hiše »DELO« in s tem naš šef, ni bilo potrebno posebej dokazovati. Bil je profesionalen, komunikativen in predvsem prijateljski, kar je bilo zame vedno zelo pomembno, saj po mojem mnenju le teamsko delo vodi k uspehu.

Še bolj sva se spoprijateljila, ko sva bila skupaj na službeni poti v Iraku. Zaradi vojne z Iranom ni bilo nevarno samo na frontah, ampak povsod po deželi, ki sva jo s pomočjo naših delavcev v Iraku, kar dobro spoznala. Ne vem, če je bilo Jožeta kaj strah – mene je bilo zanesljivo! Jože je s svojo umirjenostjo in zabavnostjo veliko prispeval, da sem težavno pot z lahkoto prenašal.

Da je priljubljen in cenjen se je najlepše pokazalo ob praznovanju njegove 60-letnice, na kateri so ga počastili številni ugledni gostje iz političnih in gospodarskih krogov in njegovi poslovni in osebni prijatelji, s katerimi sodeluje sedaj, ko je uspešen podjetnik. Tudi jaz se še vedno rad in z veseljem pridružim in sodelujem pri njegovih raznovrstnih projektih.

Zanimivi časi, lepi spomini!«

ZAKLJUČEK

Pisati življenjsko zgodbo človeka, ki ga nič ne poznaš oziroma si njegovo ime morda kdaj že slučajno slišal, se nam je zdelo zelo zahtevno.

Zaradi tega smo se na prvo srečanje z g. Jožetom Volfandom odpravile z nekakšnim prav posebnim vznemirjenjem. A že po nekaj minutah pogovora smo ugotovile, da se lahko z njim pogovarjamo povsem sproščeno. Z zanimanjem smo prisluhnile njegovi življenjski pripovedi.

Poleg njegove pripovedi nam je pri oblikovanju njegovega življenjskega mozaika pomagalo tudi precej njegovih prijateljev in znancev, ki so nam z veseljem zaupali spomine na skupaj prehojeno pot. Vse to pa je dopolnila še zakladnica pisane besede, saj se njegovo delo in značaj kažeta tudi v mnogih člankih in knjigah, ki jih je pisal sam oziroma so napisani o njem.

Kljub temu da ni rojen Celjan, že več desetletij živi in ustvarja v Celju, ki mu je ogromno dal in mu še daje. S svojimi projekti je ime Celja ponesel daleč preko meja naše občine.

Največ mu pomeni bogat kulturni utrip mesta in pa ohranjanje zgodovinske tradicije, ki jo v pisani besedi skuša ohraniti za prihodnje rodove.

Zaradi vsega svojega doprinosa pri »življenjskem utripu« Celja je bil nekako po krivici prezrt pri podeljevanju celjske nagrade Zlati grb mesta Celje.

Vesele smo, da smo spoznale njegovo bogato življenjsko pot, da smo jo zbrale in uredile ter jo predstavile tudi vam.

ZAHVALA

Ob koncu bi se rade zahvalile vsem, ki so nam pri našem delu kakorkoli pomagali, vsem, ki so pobrskali po spominu in nam zaupali skrivnosti in spomine na del življenjske poti, ki so jo prehodili z ali ob Jožetu Volfandu.

Iskrena hvala vsem, ki so pomagali oblikovati življenjski mozaik gospoda Jožeta Volfanda, pa tudi vsem tistim, ki so nas pri našem delu spodbujali, čeprav samo z ugotovitvijo, da je bila naša izbira, da predstavimo prav njega, pravilna.

Ob koncu pa se zahvaljujemo tudi gospodu Jožetu Volfandu, ki nam je dovolil, da odkrijemo skrivnosti njegovega življenja in nam pri tem pomagal.

slika 52: MED OBISKOM V FIT MEDII (februar 2007)

VIRI IN LITERATURA

LITERATURA: Branko Goropevšek: Stoletje v Celju, Fit media, 2001
Jože Volfand: Glej v živo, Založba obzorja Maribor, 1983
Jože Volfand: Iraška srečanja, Založba Borec Ljubljana, 1985

časopisni članki: vire smo črpale iz naslednjih časopisov in revij: Delo, Večer, Novi tednik, Celjan, Stop, Teleks, Obrazi, Dobro jutro, Mladina, Učiteljiščnik
(za besedilo, ki smo ga direktno citirale, smo ob tekstu navedle vir in datum)

internet: www.drustvo-dsfu./si/dokumenti/50letDSFU.pdf
(16. 2. 2007)

Vse objavljene fotografije, pri katerih ni naveden lastnik fotografije, so iz osebne zbirke g. Jožeta Volfanda.

USTNI VIRI: g. Jože Volfand
g. Jože Premec (Hrastnik), mladostni prijatelj
ga. Marija Lena Wohlfond (Hrastnik), svakinja
ga. Zinka Hadžić (Braslovče), sošolka
ga. Helena Luževič (Celje), sošolka
ga. Antonija Mešl (Celje), sosošolka
g. Janko Jutriša (Laško), sošolec
ga. Vjeka Miklavc (Ljubljana), sodelavka v domu Ivanke Uranjekove
ga. Danica Rihter (Celje), bivša profesorica
g. Zvonko Perlič (Celje), prijatelj
g. Drago Medved (Nova Cerkev), sodelavec in prijatelj
g. Joco Žnidaršič (Ljubljana), sodelavec in prijatelj
ga. Marija Ramšak (Celje), mentorica dramskih skupin
g. Štefan Žvižej (Celje), sodelavec na kulturnem področju